

Vlaanderen
is omgeving

HOORZITTING HANDHAVING

Commissie Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke
Ordering en Energie

26 mei 2021

BELEIDSDOMEIN
OMGEVING

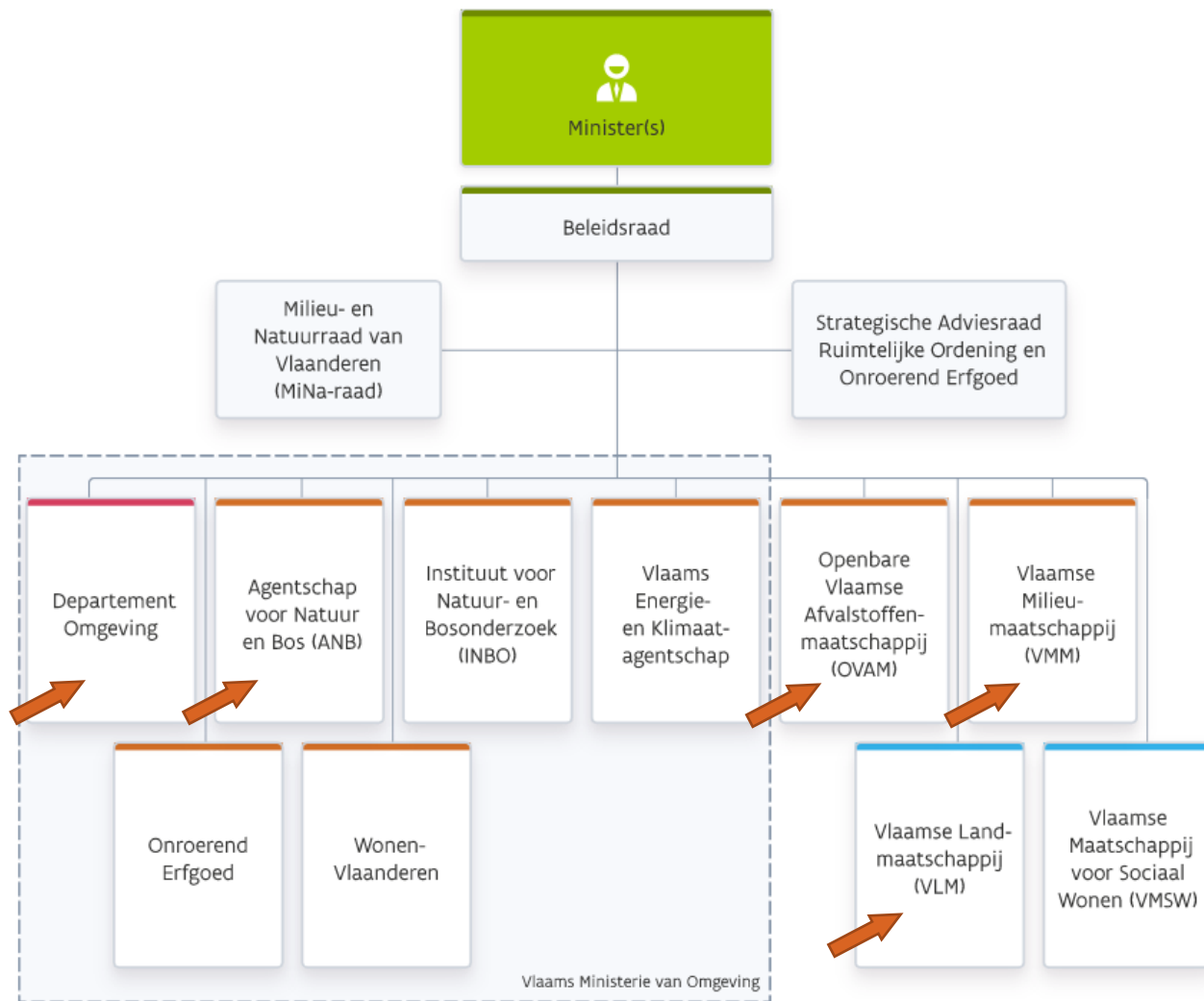

OVERZICHT EN CIJFERS

CHRISTOPHE PELGRIMS

DEPARTEMENT OMGEVING

AFDELINGSHOOFD BELEIDSONTWIKKELING EN JURIDISCHE ONDERSTEUNING

Gewestelijk buiten het beleidsdomein

De Vlaamse Waterweg
 Agentschap Wegen en Verkeer
 Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid
 Departement Mobiliteit en Openbare Werken
 Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust

Niet- gewestelijke handhavingsactoren

Gemeentelijke handhavingsactoren (m.i.v. intergemeentelijke samenwerkingsverbanden)
 Provinciale handhavingsactoren
 Politie: federaal en lokale politiezones
 Parketten

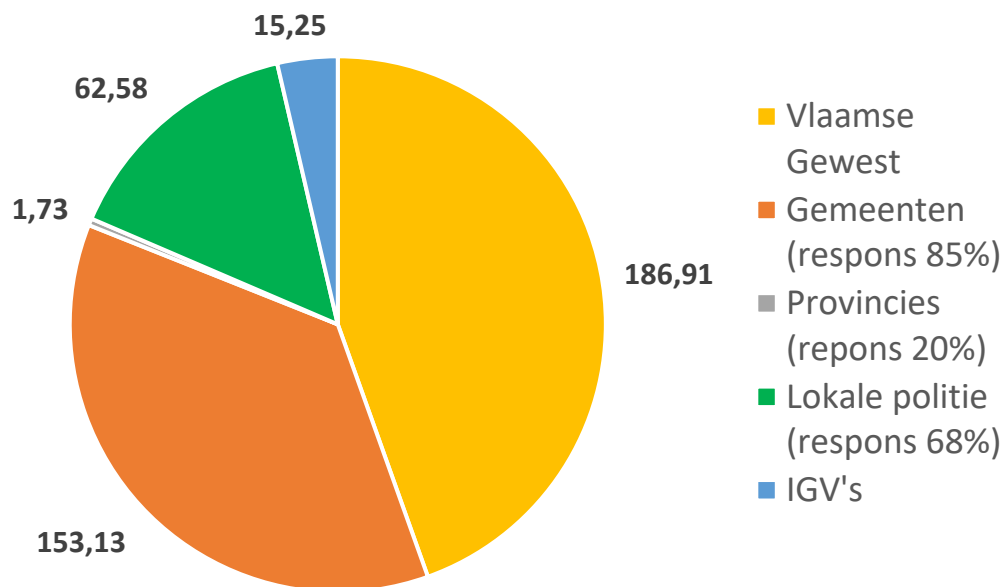

Vlaanderen
 is omgeving

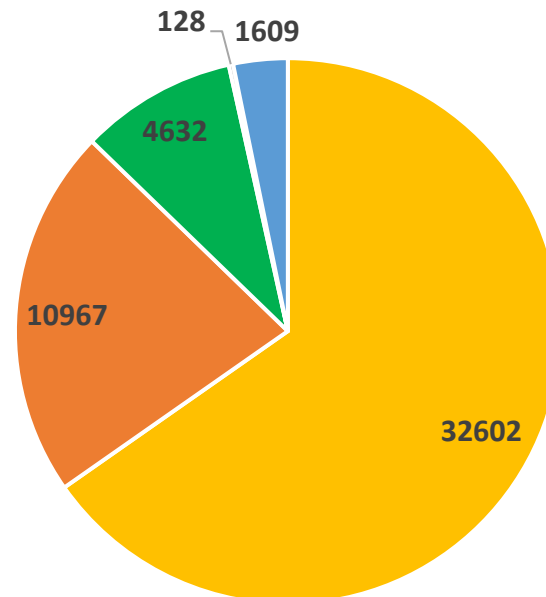
OMGEVINGSHANDHAVINGSACTOREN

► Alle actoren

Inspectiecapaciteit (VTE) handhaving milieu en ruimtelijke ordening 2020

Handhavingscontroles milieu en ruimtelijke ordening 2020

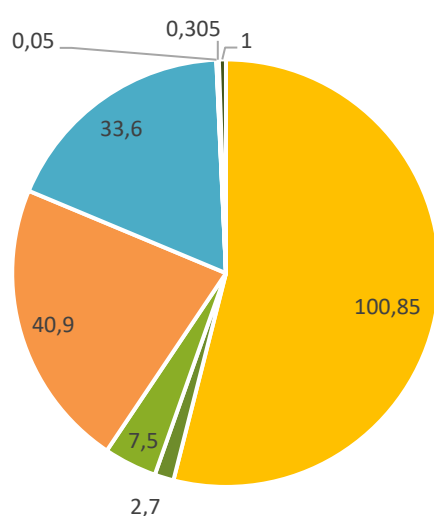

OMGEVINGSHANDHAVINGSACTOREN

► Gewestelijke actoren

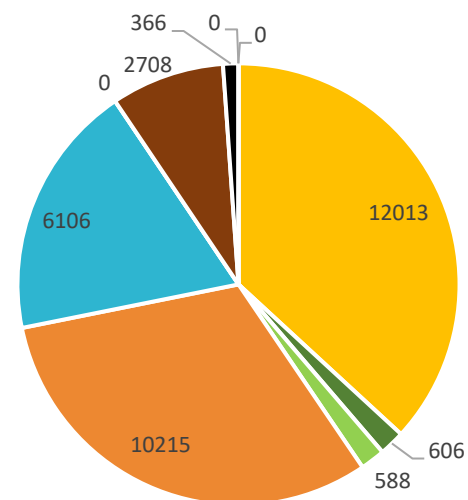
Inspectiecapaciteit (VTE) voor handhaving milieu en ruimtelijke ordening voor de Vlaamse actoren

2020

- departement Omgeving
- Vlaamse Milieumaatschappij
- Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
- agentschap voor Natuur en Bos
- Vlaamse Landmaatschappij
- departement Mobiliteit en Openbare Werken
- Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid
- De Vlaamse Waterweg
- agentschap Wegen en Verkeer (AWV) - onbekend
- agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust - onbekend

Handhavingscontroles milieu en ruimtelijke ordening 2020

DEPARTEMENT OMGEVING

HANDHAVING BINNEN HET DEPARTEMENT OMGEVING

- ▶ Het departement Omgeving heeft de volgende taken:
 - de **realisatie van een kwaliteitsvol leefmilieu**, waarin op een duurzame wijze wordt gebruik gemaakt van diverse voorraden en van de beschikbare ruimte
 - de ontwikkeling van een geïntegreerd omgevingsbeleid (ruimte, leefmilieu, natuur en energie) dat gericht is op de **beleidsvoorbereiding en -implementatie, draagvlakverbreding, handhaving van de regelgeving en beleidsevaluatie**
 - **samenwerking met steden, gemeenten en provincies** voor het lokale omgevingsbeleid. Steden en gemeenten zijn het eerste aanspreekpunt voor de burger

HUIDIGE PROGRAMMA'S

MILIEUHANDHAVINGSPROGRAMMA 2015 -2019

- opmaak en coördinatie door de VHRM – goedgekeurd door VR 22/04/2016
- bundeling van de 5-jaarlijkse individuele milieuhandhavingsprogramma's van de handhavingsactoren (federaal, gewestelijk en lokaal)
- prioriteiten ingegeven vanuit de actoren zelf, op basis van bevoegdheid en opdrachten optredende actor
- strategische en operationele doelstellingen van de VHRM
- overkoepelende aanbevelingen inzake het gewestelijke, provinciale en gemeentelijke milieuhandhavingsbeleid

HANDHAVINGSPROGRAMMA RUIMTELIJKE ORDENING 2015

- opmaak door dep. Omgeving en via VHRM ter advies overgemaakt aan de handhavingsactoren (federaal, gewestelijk en lokaal) - goedgekeurd door het Vlaams Parlement op 18/11/2015
- Gewestelijke beleidsvisie inzake handhaving RO, o.a. volgende doelstellingen:
 - werken met prioriteiten
 - optimalisatie via trajectaanpak
 - versterken van partnerschappen & inzetten op transparantie
 - werken aan datakwaliteit, analyse en rapportering
- Bevat geen prioriteiten op zich, wel criteria

GEWESTELIJKE HANDHAVINGSPRIORITEITEN 2016
m.i.v. categorie "gezamenlijke prioriteiten"

OMGEVINGSHANDHAVINGSPROGRAMMA
(in opmaak)

OMGEVINGSHANDHAVINGSPROGRAMMA

OMGEVINGSHANDHAVINGSPROGRAMMA

(in opmaak)

- decretale basis naar aanleiding van de overheveling taken VHRM naar het departement (BS 23/03/2021)
- gecoördineerd door departement Omgeving
- vijfjaarlijks beleidsdocument / cyclisch per regeerperiode
- bindend voor het gewestelijk niveau
- Gewestelijke beleidsvisie en de gewestelijke beleidslijnen voor omgevingshandhaving
- de individuele gewestelijke prioriteiten met het oog op wisselwerking en afstemming tussen beide onderdelen
- bundeling van de individuele prioriteiten van de niet-gewestelijke handhavingsactoren

- 3 delen (volgens decreet):

overkoepelende strategische en operationele beleidsdoelstellingen en beleidsprioriteiten voor een gewestelijk geïntegreerd en afgestemd omgevingshandhavingsbeleid

bundeling van de vijfjaarlijkse individuele handhavingsprioriteiten van de handhavingsinstanties

aanbevelingen over de handhaving op gemeentelijk en provinciaal niveau en over de samenwerking met en tussen al de betrokken beleidsniveaus

OMGEVINGSHANDHAVINGSPROGRAMMA

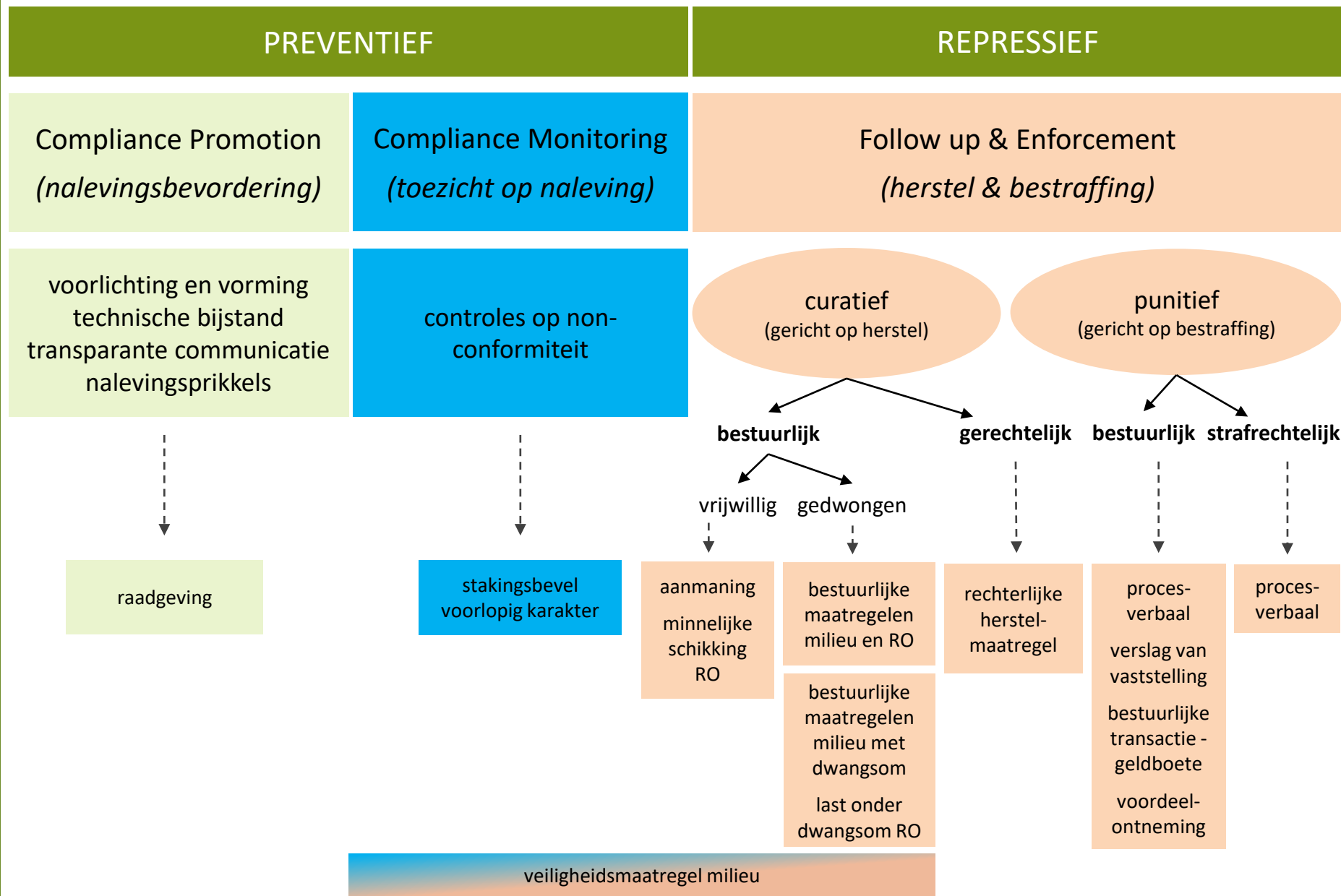
► inhoudelijk vormgegeven vanuit Vlaams Regeerakkoord en beleidsnota's 2019-2024

- realisatie van een geïntegreerde, innovatieve, risicogebaseerde en slagkrachtige omgevingshandhaving
 - × prioriteiten en risicoanalyse
 - handhaving ondersteunt de realisatie van het omgevingsbeleid
 - geef prioriteit aan het opsporen van onvergunde situaties, de grootste risico's of de inbreuken met de grootste gevolgen voor de omgeving
 - × handhavingsstrategieën
 - compliance promotion (nalevingsbevordering)
 - compliance monitoring (toezicht op naleving)
 - follow up & enforcement (herstel en bestraffing)
 - × instrumenten
 - bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving vullen elkaar aan, zodat iedere inbreuk de gepaste reactie krijgt
 - een efficiënte en kordate inzet van het instrumentarium

OMGEVINGSHANDHAVINGSPROGRAMMA

- × inter- en intra-bestuurlijke samenwerking versterken
 - huidige samenwerking verder zetten en versterken
 - ▶ Samenwerkingsovereenkomsten en protocollen
 - ▶ Interne overlegstructuren, expertisenetwerk parketten, ...
 - ▶ Forum van handhavers
 - ondersteuning van lokale besturen incl. toekenning aan lokale besturen van hun eigen gegenereerde handhavingsmiddelen
- × innovatie
 - Introduceer nieuwe technologische innovaties bij toezicht en opsporing
- × digitalisering, gedeelde kwalitatieve informatie en data, en ontwikkelen en implementeren van een omgevingshandhavingsmonitor

HANDHAVINGSSTRATEGIEËN + INSTRUMENTEN

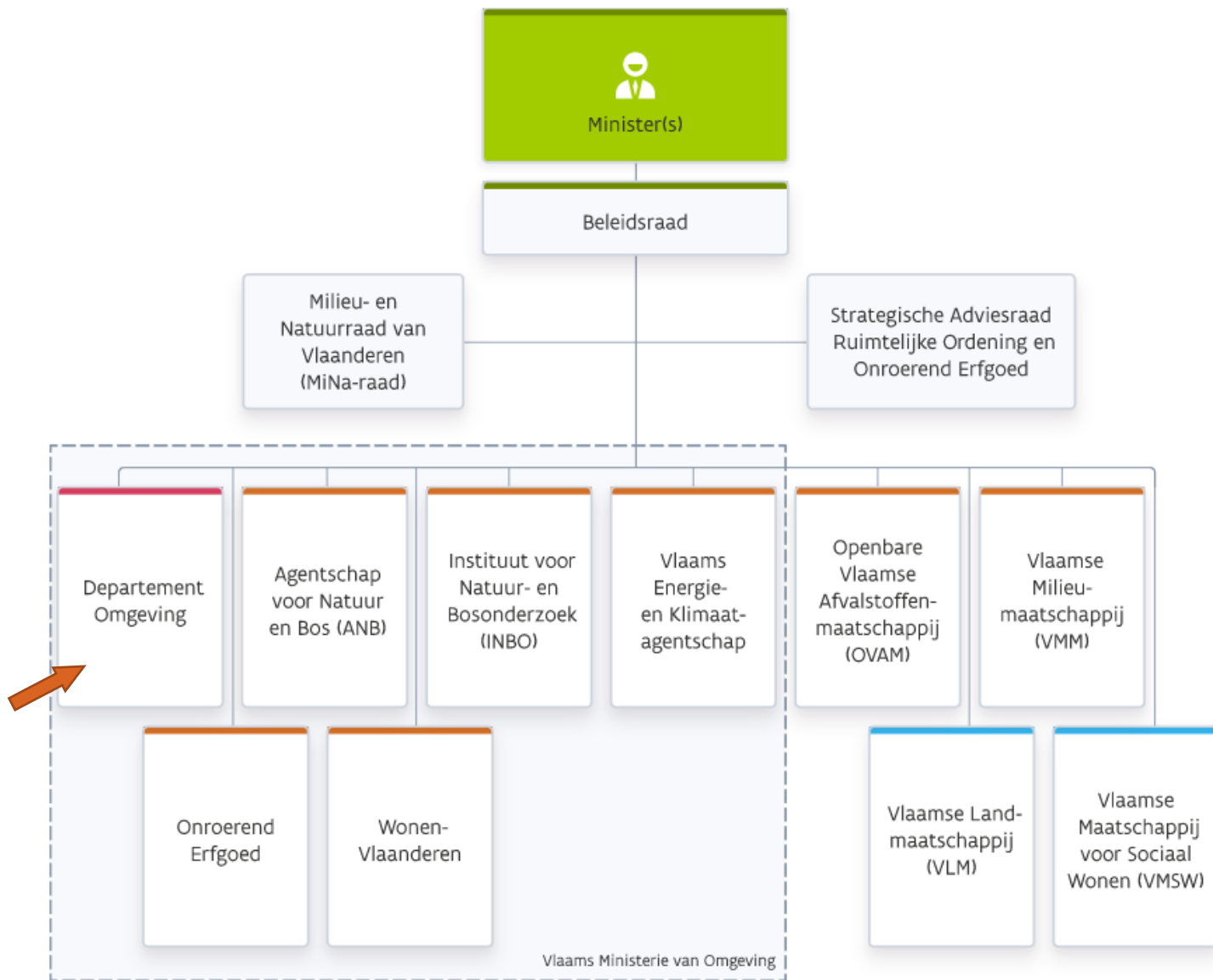

OMGEVINGSHANDHAVINGS- UITVOERING

SIGRID RAEDSCHELDERS
DEPARTEMENT OMGEVING
AFDELINGSHOOFD HANDHAVING

Vlaanderen
is omgeving

Vlaanderen
is omgeving

SITUERING HANDHAVINGSUITVOERING BINNEN HET DEPARTEMENT OMGEVING

Omgevingsstrategie

- SID: Strategie, Internationaal Beleid en Dierenwelzijn
- VPO: Vlaams Planbureau voor Omgeving
- DIDM: Data- en informatiebeheer & Digitale Maatschappij
- PBM: Partnerschappen met Besturen en Maatschappij

Omgevingsbeleid

- BJO: Beleidsontwikkeling en Juridische Ondersteuning
- GOP: Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten
- Handhaving

HANDHAVINGSOPDRACHT AFDELING GOP

- ▶ **afdeling GOP**, gewestelijke toezichthouders erkenningen
 - toezicht op milieuvoorschriften milieucoördinator
 - toezicht op verplichtingen inzake erkenning en gebruik erkenning leefmilieu (circa 2.200 erkende personen)
 - recente beslissingen:
 - × toezicht erkenningen energie en klimaat (circa 32.500 erkende personen) sinds 2 februari 2021 overgeheveld naar VEKA
 - × de grootste prioriteit inzake erkenningen gaat nu naar reactieve controles ten gevolge van klachten, vragen en meldingen => vanaf najaar 2021 opgenomen door de afdeling Handhaving
 - × grootste prioriteit aan erkenningen sinds 2011 verleend voor onbepaalde duur: systeem van risicogebaseerde proactieve controles, in eerste orde op erkenningsplicht zelf, in tweede orde toezicht op erkende personen vnl. via toezicht naleving gebruikseisen
 - × erkende personen betalen jaarlijks retributie voor uitoefening toezicht op erkenning: maximaal aanwenden voor organisatie/ondersteuning van het toezicht, voor bepaalde erkenningen aanwijzing keuringsinstelling mogelijk

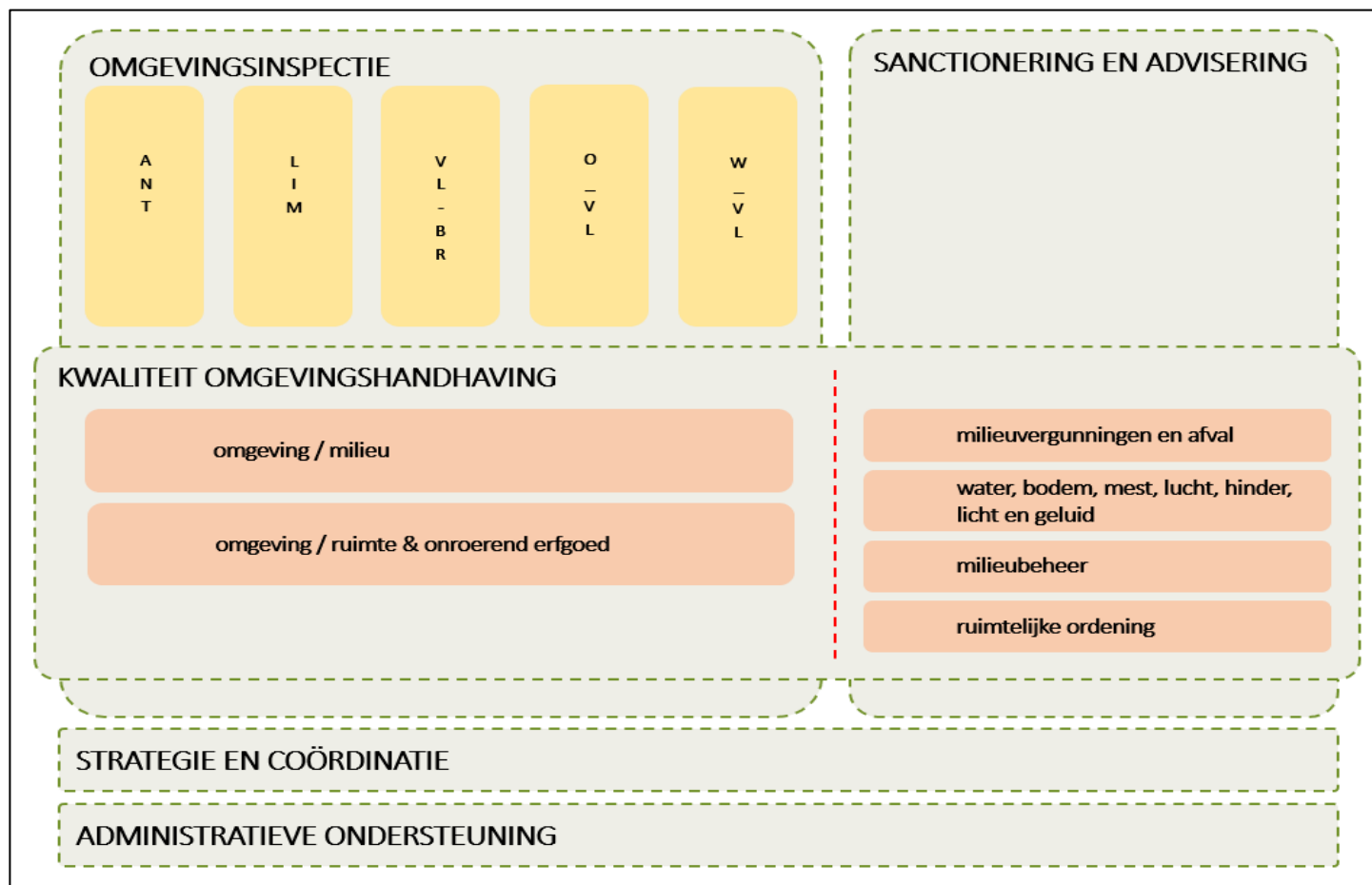
HANDHAVINGSOPDRACHT AFDELING GOP

► afdeling GOP, gewestelijke toezichthouders erkenningen

→ beleidsvisie:

- × het instrument erkenningen evalueren en herzien als ondersteunend instrument voor de diverse beleidsthema's en de rol van de overheid hierin
- × alternatieve aanpak met betrekking tot de verlening en toezicht van diverse erkenningen leefmilieu, met belangrijke rol sectororganisaties in garanderen kwaliteit erkenningen, waarbij Vlaamse overheid focust op eigen kerntake
- × rol overheid zal wijzigen voor welbepaalde erkenningen in volgende jaren, ook in overgangperiode toezicht te voorzien

ORGANOGRAM AFDELING HANDHAVING

KERNOPDRACHTEN

- ▶ inspecties uitvoeren en (herstel)maatregelen nemen naar aanleiding van schendingen milieu-, RO-, en OE-regelgeving
- ▶ bestuurlijke sanctionering door het opleggen van geldboetes
- ▶ minister adviseren bij beroepen tegen bestuurlijke maatregelen (milieu en RO) en verzoeken om kwijtschelding dwangsommen (RO)
- ▶ milieucrisismanagement
- ▶ toepassing Milieuschadedecreet

WAARDENGEDREVEN HANDHAVING

- ▶ algemene waarden Vlaamse overheid: openheid, daadkracht, 360° vertrouwen, wendbaarheid
- ▶ waarden Departement Omgeving: duurzaamheidsreflex, departementale deontologische code voor inspecteurs en beboeters
- ▶ waarden afdeling Handhaving: onafhankelijk en neutraal, integer en geloofwaardig, kwaliteitsgericht, doeltreffend

OPDRACHT - BEVOEGDHEDEN EN VERPLICHTINGEN (1)

- ▶ afdeling Handhaving is voor wat betreft haar toezichtsoopdracht bevoegd voor het overgrote deel van regelgeving inzake milieuhygiëne, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed
- ▶ afdeling Handhaving is voor wat betreft haar beboetings- en adviseringsopdracht bevoegd voor (bijna) alle regelgeving inzake milieuhygiëne, milieubeheer, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed

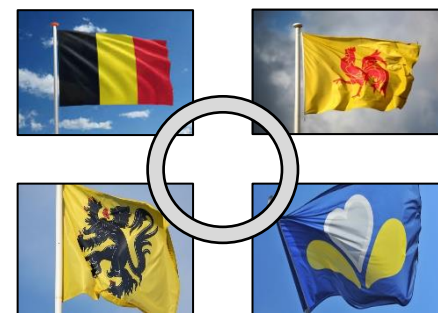
Europese regelgeving

Vlaamse regelgeving

Samenwerkingsakkoorden

OPDRACHT - BEVOEGDHEDEN EN VERPLICHTINGEN (2)

► TOEPASSINGSGEBIED TOEZICHT

- het Onroerendergoeddecreet,
- het Varendergoeddecreet,
- de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening,
- titel III, titel IV, titel V en titel XV van het decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid,
- de wet van 28 december 1964 op de bestrijding van de luchtverontreiniging,
- de wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder,
- het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer,
- het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning en het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning,
- de wet van 12 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen,
- titel III, hoofdstuk 2 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018,
- het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen,
- het Oppervlaktedelfstoffendecreet,
- het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond,
- het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen,
- het decreet van 8 februari 2013 houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest, als het van toepassing is op hinderlijke inrichtingen vermeld in artikel 5.2.1 van het decreet,
- het samenwerkingsakkoord van 16 februari 2016 tussen de federale staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken,
- de Verordening (EG) Nr. 850/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de persistente organische verontreinigde stoffen en tot wijziging van Richtlijn 97/117/EEG,
- de Verordening (EG) Nr. 166/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 18 januari 2006 betreffende de instelling van een Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen en tot wijziging van de Richtlijn 91/689/EEG en 96/61/EG van de Raad,
- de Verordening (EG) Nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen,

OPDRACHT - BEVOEGDHEDEN EN VERPLICHTINGEN (3)

► TOEPASSINGSGEBIED TOEZICHT

- de Verordening (EG) Nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van de Verordening (EEG) Nr. 793/93 van de Raad en de Verordening (EG) Nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijn 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie,
- de Verordening (EG) Nr. 1418/2007 van de Commissie van 29 november 2007 betreffende de uitvoer, met het oog op terugwinning, van bepaalde afvalstoffen, vermeld in bijlage III of III A bij de Verordening (EG) Nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad, naar bepaalde landen waarop het OESO-besluit betreffende het toezicht op de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen niet van toepassing is,
- de Verordening (EG) Nr. 1497/2007 van de Commissie van 18 december 2007 tot vaststelling, ingevolge de Verordening (EG) Nr. 842/2006 van het Europees Parlement en de Raad, van basisvoorschriften inzake controle op lekkage van stationaire brandbeveiligingssystemen die bepaalde gefluoreerde broeikasgassen bevatten,
- de Verordening (EG) Nr. 1516/2007 van de Commissie van 19 december 2007 tot vaststelling, ingevolge de Verordening (EG) Nr. 842/2006 van het Europees Parlement en de Raad, van basisvoorschriften inzake controle op lekkage van stationaire koel-, klimaatregelings- en warmtepompapparatuur die bepaalde gefluoreerde broeikasgassen bevat,
- de Verordening EG Nr. 1102/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 inzake het verbod op de uitvoer van metallisch kwik en andere kwikverbindingen en -mengsels en de veilige opslag van metallisch kwik,
- de Verordening (EG) Nr. 1005/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 betreffende de ozonlaagafbrekende stoffen,
- de Verordening (EG) Nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van de Verordening (EG) Nr. 1774/2002,
- de Verordening (EU) Nr. 142/2011 van de Commissie van 25 februari 2011 tot uitvoering van de Verordening (EG) Nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot uitvoering van Richtlijn 97/78/EG van de Raad wat betreft bepaalde monsters en producten die vrijgesteld zijn van veterinaire controles aan de grens krachtens die Richtlijn,
- de Verordening (EU) Nr. 333/2011 van de Raad van 31 maart 2011 tot vaststelling van criteria die bepalen wanneer bepaalde soorten metaalschroot niet langer als afval worden aangemerkt overeenkomstig Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad,

OPDRACHT - BEVOEGDHEDEN EN VERPLICHTINGEN (4)

► TOEPASSINGSGEBIED TOEZICHT

- de Verordening (EU) Nr. 601/2012 van de Commissie van 21 juni 2012 inzake de monitoring en rapportage van de emissies van broeikasgassen overeenkomstig Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad,
- de Verordening (EU) Nr. 1179/2012 van de Commissie van 10 december 2012 tot vaststelling van criteria die bepalen wanneer kringloopglas overeenkomstig Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad niet langer als afval wordt aangemerkt,
- de Verordening (EU) Nr. 715/2013 van de Commissie van 25 juli 2013 tot vaststelling van criteria die bepalen wanneer koperschroot overeenkomstig Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad niet langer als afval wordt aangemerkt,
- de Verordening (EU) Nr. 1257/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 20 november 2013 inzake scheepsrecycling, en tot wijziging van de Verordening (EG) Nr. 1013/2006 en van Richtlijn 2009/16/EG,
- de Verordening (EU) Nr. 517/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende gefluoreerde broeikasgassen en tot intrekking van de Verordening (EG) Nr. 842/2006,
- de Verordening (EU) 2017/852 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2017 betreffende kwik, en tot intrekking van De Verordening (EG) Nr. 1102/2008.

► TOEPASSINGSGEBIED SANCTIONERING EN ADVISERING

- het Onroerendergoeddecreet,
- het Varendergoeddecreet,
- de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening,
- de Jachtwet van 28 februari 1882,
- het Boswetboek van 19 december 1854,
- de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij,
- de wet van 28 december 1964 op de bestrijding van de luchtverontreiniging,
- de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen,
- de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, met uitsluiting van hoofdstuk IV, afdeling IV, en hoofdstuk VI, van deze titel voor wat de overtredingen van hoofdstuk IIIbis en de uitvoeringsbesluiten ervan betreft,
- de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud,
- de wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder,

OPDRACHT - BEVOEGDHEDEN EN VERPLICHTINGEN (5)

► TOEPASSINGSGEBIED SANCTIONERING EN ADVISERING

- de wet van 10 januari 1977 houdende regeling van de schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door het winnen en het pompen van grondwater,
- de wet van 28 juli 1981 houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dieren en plantensoorten, en van de Bijlagen, opgemaakt te Washington op 3 maart 1973,
- het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer, met uitsluiting van hoofdstuk IV, afdeling IV, en hoofdstuk VI, van deze titel voor wat de overtredingen van hoofdstuk IVbis en de uitvoeringsbesluiten ervan betreft,
- het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning,
- de wet van 12 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen,
- het Bosdecreet van 13 juni 1990,
- het Jachtdecreet van 24 juli 1991,
- het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu,
- het decreet van 4 april 2003 betreffende de oppervlaktedelfstoffen,
- het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, wat betreft artikel 1.3.1.1, artikel 1.3.2.2 tot en met 1.3.3.3.1, artikel 1.7.3.3, artikel 1.7.5.4, afdeling 2, van hoofdstuk VI van titel II en hoofdstuk 2 van titel III,
- het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming,
- het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, met behoud van de toepassing van artikel 61, § 2, van dat decreet,
- het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond,
- het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen,
- het decreet van 8 februari 2013 houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest,
- het decreet van 28 maart 2014 betreffende de preventie, surveillance en bestrijding van ziekten bij in het wild levende dieren,
- het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning voor zover het projecten betreft bedoeld in artikel 5, 1°, c, en 2°, b,
- het decreet van 21 december 2018 houdende de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen,
- de milieuregelgeving van de Europese Unie en de internationale milieuregelgeving, die de Vlaamse Regering bepaalt, alsook op de door of krachtens de voormelde regelgeving uitgevaardigde bepalingen en opgelegde verplichtingen, wat betreft de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest.

OPDRACHT - REACTIEF OPTREDEN

klachtenbehandeling

voorvallen en meldingen

milieucrisismanagement

bijstand

actualiteit

...

ENKELE CIJFERS

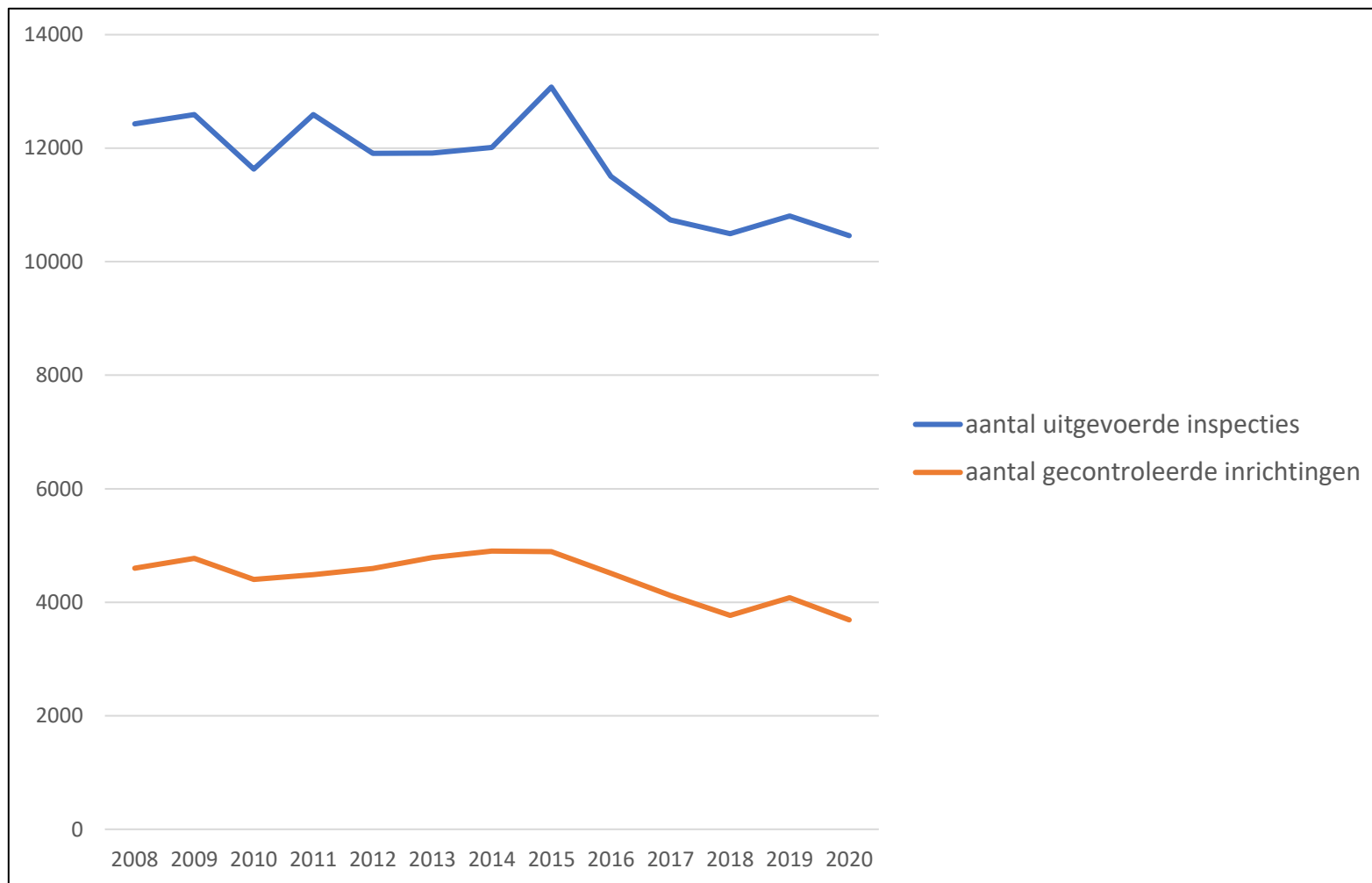
- ▶ o.a. het volgende aantal inrichtingen en installaties is gevat door het planmatig optreden van de afdeling Handhaving voor het domein milieu:

- circa 11.000 klasse 1-inrichtingen (*situatie najaar 2020*)
- 294 Seveso-inrichtingen (*situatie op 23 april 2021*)
- 974 RIE-installaties landbouw (*situatie op 3 september 2020*)
- 947 RIE-installaties industrie (*situatie op 3 september 2020*)

- ▶ door de afdeling Handhaving ontvangen klachten in 2020:

- 5.416 milieu klachten 2020 (+ 41 % t.o.v. 2018)
- 735 klachten ruimtelijke ordening (+ 189 % t.o.v. 2018)

ENKELE CIJFERS - controles ter plaatse milieu

ENKELE CIJFERS

► controles zijn niet altijd aan inrichtingen of locaties gebonden:

- 200-tal controles van wegtransporten afval op jaarbasis
- 200-tal controles ketentoezicht
- 500 tot 1.000 controles van de totale export van tijdig en correct aangemelde containers met afval

► de gewestelijke beboetingsentiteit:

- stond in voor 3.526 beslissingen inzake boetedossiers met een totale waarde van meer dan 3,5 miljoen euro in 2020
- ontving 78 beroepen bij het Handhavingscollege naar aanleiding van een boetebeslissing in 2020
- ontving 81 beroepen tegen besluiten houdende bestuurlijke maatregelen in 2020
- ontving 14 gemotiveerde verzoeken tot kwijtschelding van dwangsommen

INVULLING VAN DE OPDRACHT

bevoegdheden, verplichtingen, engagementen en
verwachtingen

prioriteiten stellen en (moeilijke) keuzes maken

programmatische en risicogebaseerde handhaving

PROGRAMMATISCHE HANDHAVING

- ▶ **meerjaren handhavingsprogramma's**
 - bestaande meerjaren handhavingsprogramma's voor milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed
 - meerjaren (individueel) omgevingshandhavingsprogramma in opmaak
- ▶ **jaarlijks omgevingshandhavingsplan**
 - onderbouwde planmatige aanpak handhavingsinitiatieven
 - balans tussen reactieve en proactieve aanpak bewaken
- ▶ **jaarlijkse rapportering**
 - Omgevingshandhavingsrapport afdeling Handhaving
 - Omgevingshandhavingsrapport Vlaams Planbureau voor Omgeving (vroeger door VHRM)

RISICOGEBASEERDE HANDHAVING

- ▶ gebieds- en themagerichte acties ruimtelijke ordening
- ▶ risicobeoordeling voor afvalstromen
- ▶ risicogebaseerd monitoringsprogramma lucht
- ▶ risicogebaseerde planning voor routinemonsternames water
- ▶ het risicogebaseerd controleren van AEA (ammoniakemissiearme)-stalsystemen
- ▶ de IRAM-scoringsmethodologie per thema en per installatie voor het Vlaams RIE-inspectieprogramma
- ▶ het risicogebaseerd Seveso-inspectieprogramma
- ▶ ...

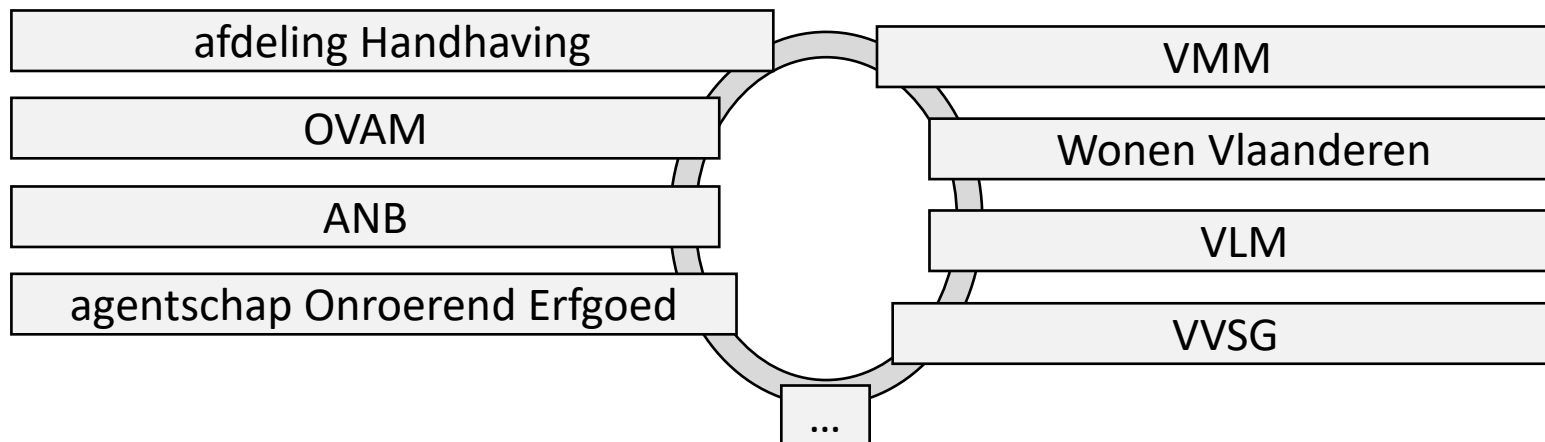
UNIFORME EN KWALITATIEVE HANDHAVING

- ▶ beginselen van behoorlijk bestuur
- ▶ interne richtlijnen, draaiboeken en kwaliteitshandboeken
- ▶ geïntegreerd klachtenbehandelingssysteem voor milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed
- ▶ jaarlijks opstellen van een operationeel Omgevingshandhavingsplan
 - programmatische handhaving
 - risicogebaseerde handhaving
- ▶ interne werkgroepwerking met themaspecialisatie
 - milieu (*afval en materialen, hinder, ketentoezicht, klimaat, landbouw, lucht, omgevingsveiligheid, ondergrond en grondwater, RIE-werking en water*)
 - ruimtelijke ordening
 - onroerend erfgoed

SAMENWERKING TUSSEN (HANDHAVINGS)ACTOREN

samenwerkingsovereenkomsten

SAMENWERKING TUSSEN (HANDHAVINGS)ACTOREN

Controle Viewer

Detail van een controle

Filters

Toepassen

Locatie: Merksplas

Vaststelling:

Melding:

Actor: Selecteer item

Domain: Selecteer item

Thema: Selecteer item

Van: 01/11/2018

Tot en met: 29/11/2019

ANDEREN.be Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu

Baarle-Hertog

Wortel

Merksplas

simulatie

is een officiële website van de Vlaamse overheid
geven door de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu

Details

20180404

Datum: 6/4/2019

Domein: MILIEU

Thema's: MEST

Vaststelling: Ja

Melding: Ja

Handhavingsact...: Milieudienst Merksplas

Telefoon: 014 63 94 35

Email: milieu@merksplas.be

referentienummer

Zoom naar het perceel

Informatie over de controle en contactgegevens van de handhavingsactor die de controle uitvoerde

Vlaanderen
is omgeving

KENNISPARTNER INZAKE HANDHAVINGSUITVOERING

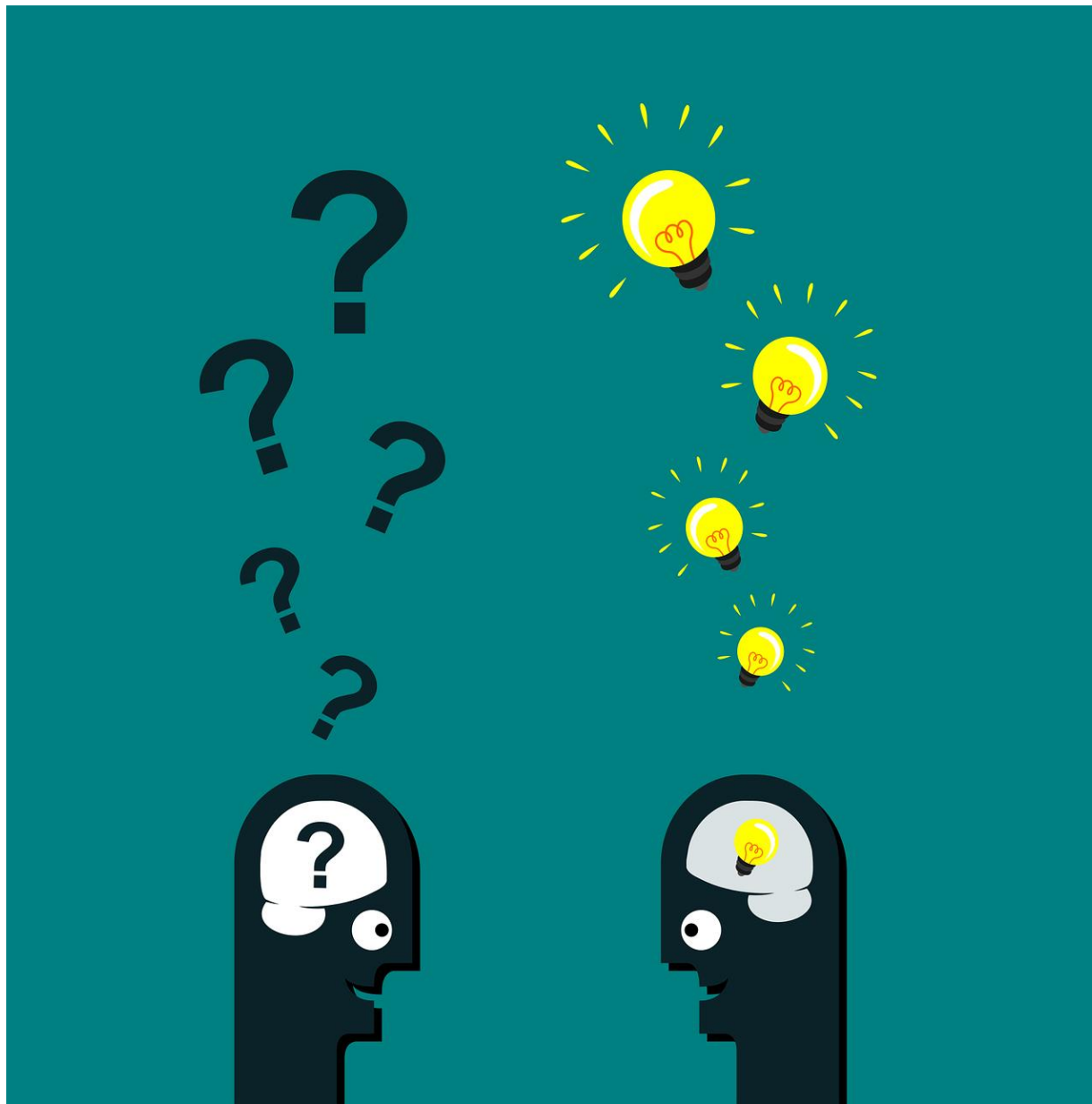
- ▶ delen van kennis en ervaring inzake handhavingsuitvoering in Europese context
- ▶ actieve participatie in expertisenetwerk met parketten
- ▶ samenwerking in Vlaanderen versterken
- ▶ ondersteuning (boven)lokale handhaving
- ▶ informeren inzake handhavingsuitvoering

OMGEVINGSHANDHAVING IN BEWEGING

- ▶ op een gepaste manier invulling blijven geven aan bevoegdheden, verplichtingen, engagementen en verwachtingen
- ▶ bijdrage aan besparingsdoelstellingen Vlaamse overheid moet hand en hand gaan met een efficiënte en effectieve handhaving en het realiseren van beleidsdoelstellingen
- ▶ investeren in een eigentijdse en toekomstgerichte handhaving

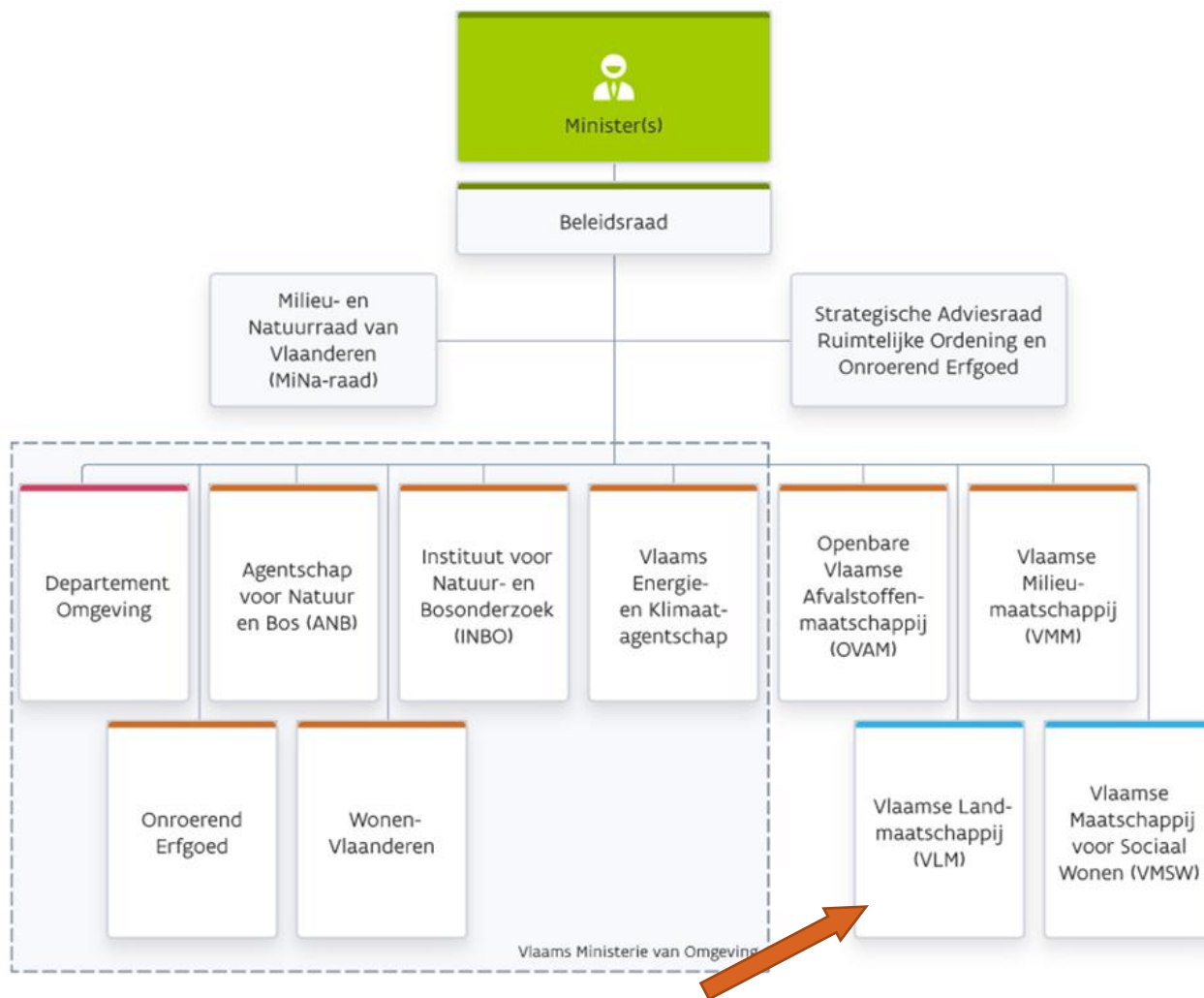
Vlaanderen
is omgeving

OMGEVINGSHANDHAVINGS- UITVOERING

BART DE SCHUTTER
VLAAMSE LANDMAATSCHAPIJ
AFDELINGSHOOFD MESTBANK

SITUERING VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ BINNEN HET BELEIDSDOMEIN OMGEVING

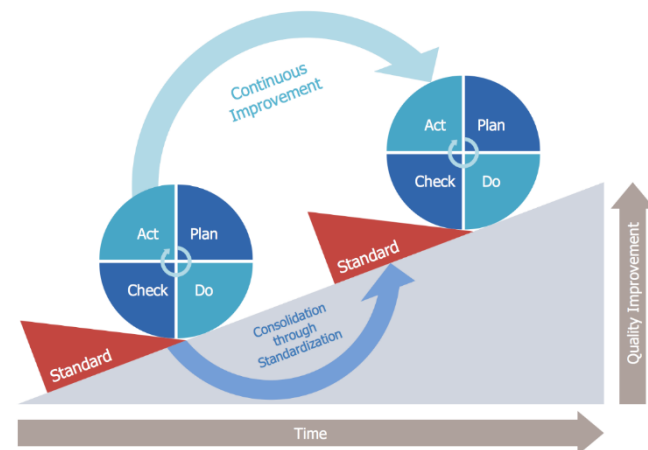
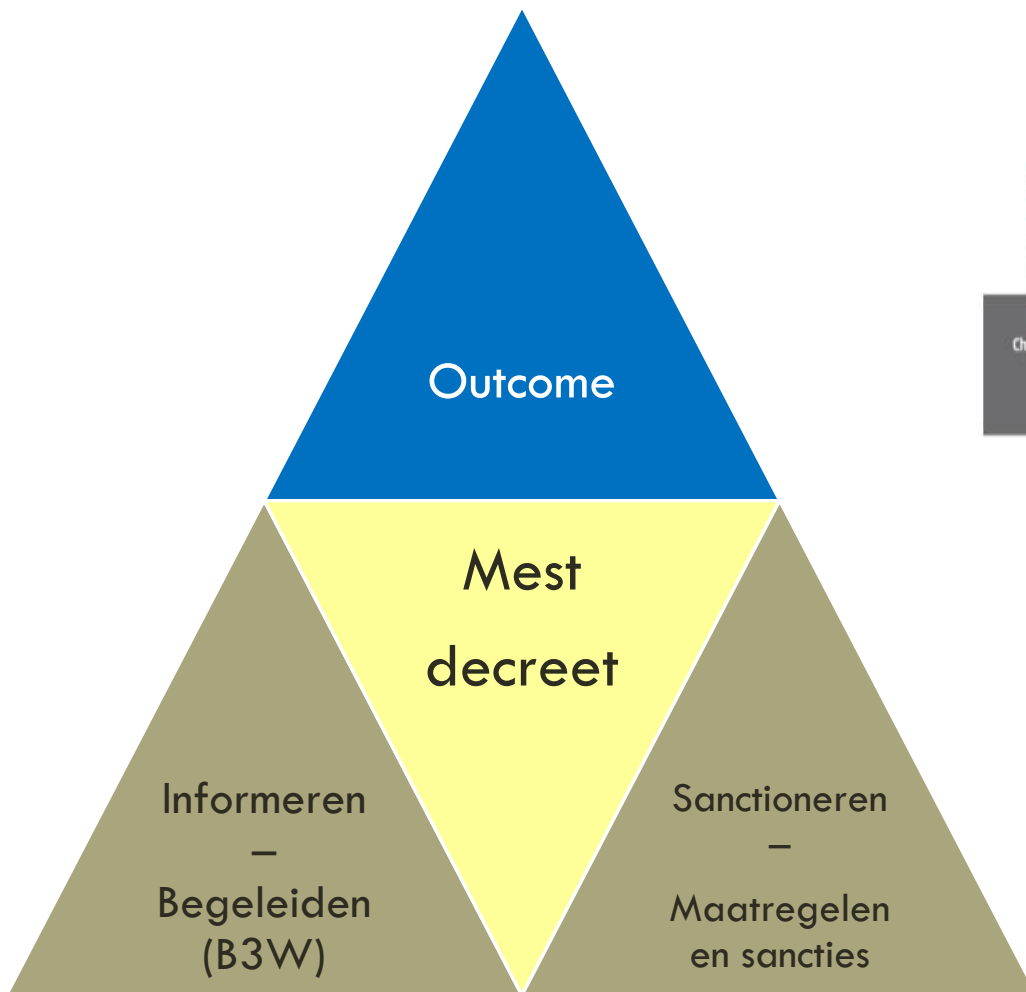
OPDRACHT EN BEVOEGDHEDEN

*Voor de Vlaamse Landmaatschappij zijn een **veerkrachtige open ruimte** vol leven en een dynamisch platteland het antwoord op uitdagingen als verstedelijking en klimaatverandering. We versterken de open ruimte en **het platteland** door mee te werken aan het beleid en door te investeren in **bodem- en waterkwaliteit, biodiversiteit, sociale cohesie** en **infrastructuur**. We zorgen voor een mooi landschap en een gezonde omgeving, waar het goed is om te leven en te werken en waar er ruimte is voor ontspanning. Dat doen we met deskundigheid en passie en altijd in samenwerking met onze **partners**.*

- ▶ inrichting open ruimte
- ▶ grondmobiliteit
- ▶ plattelandsbeleid
- ▶ beheerovereenkomsten
- ▶ mestbeleid

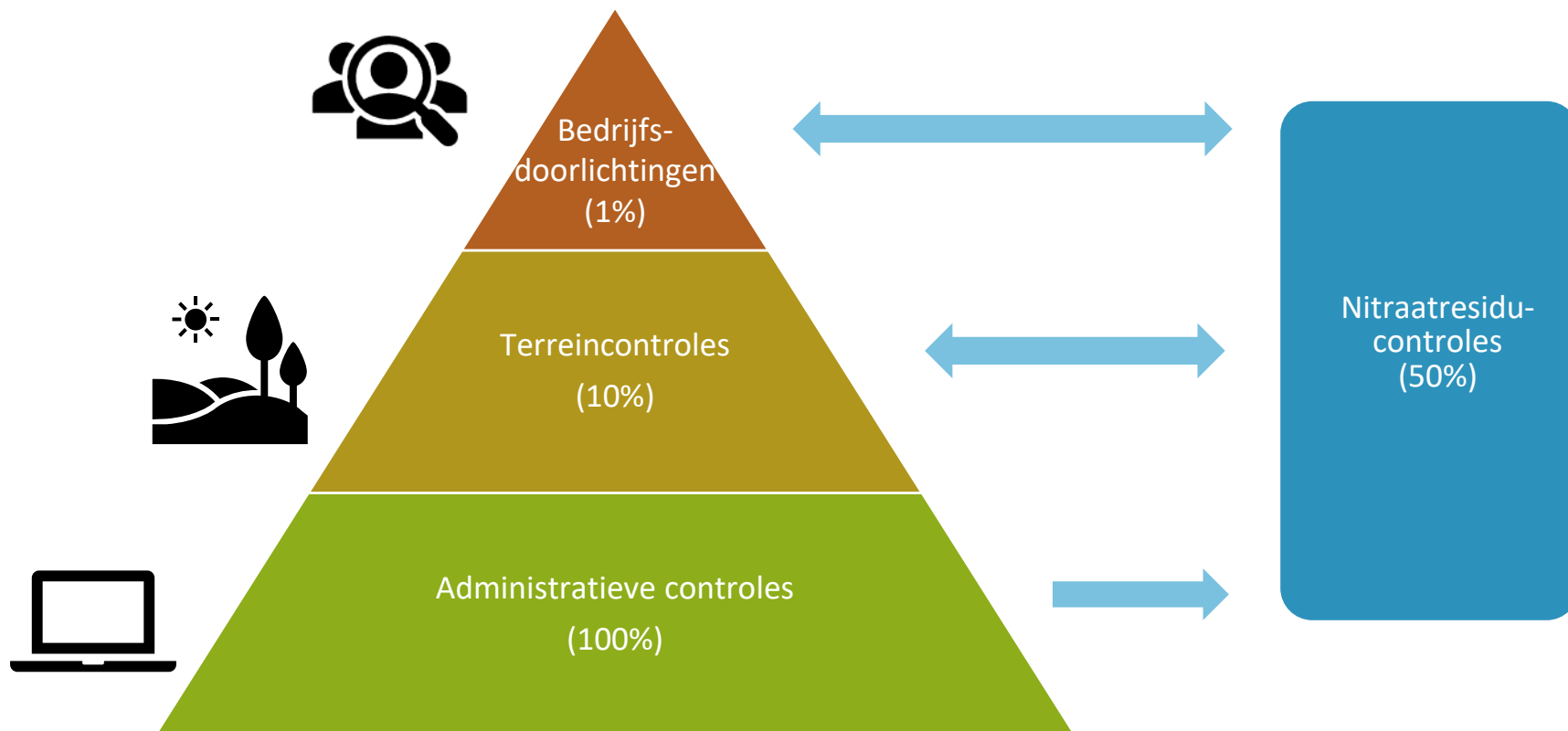

NALEVEN MESTWETGEVING BEVORDEREN

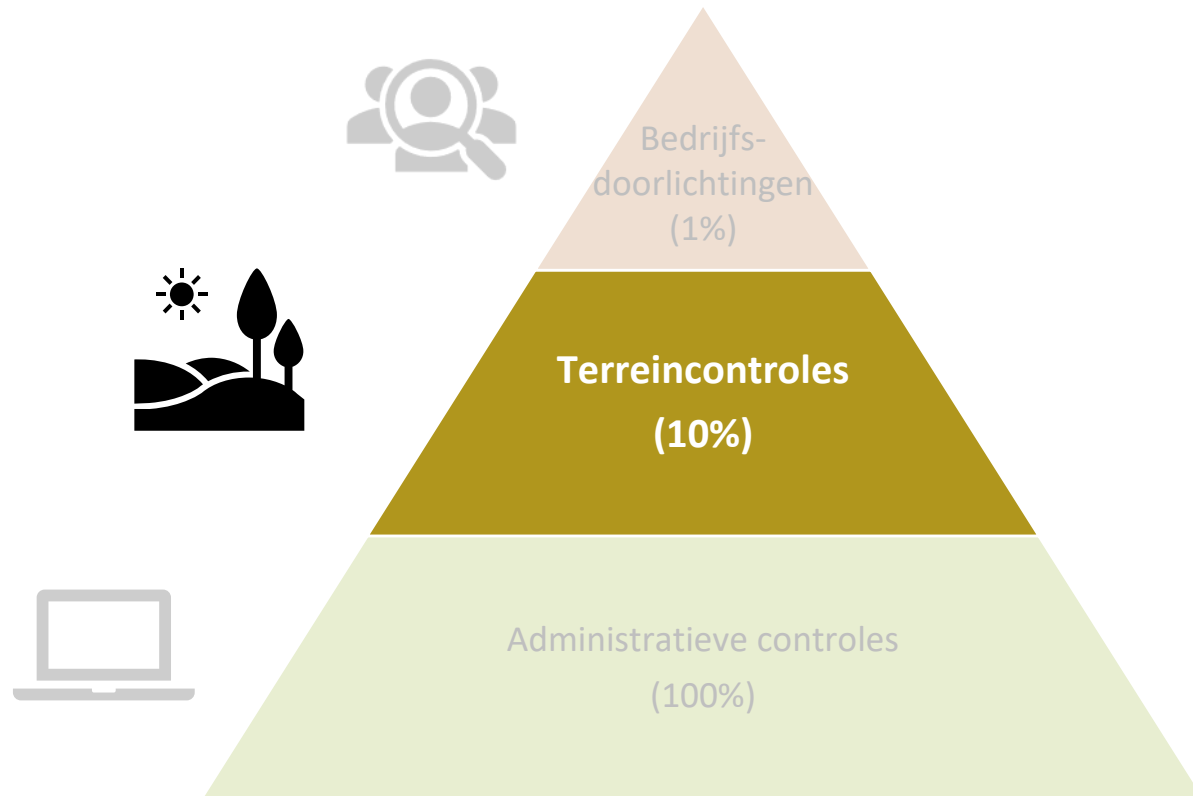

Vlaanderen
is omgeving

HANDHAVINGSSTRATEGIE MESTBANK

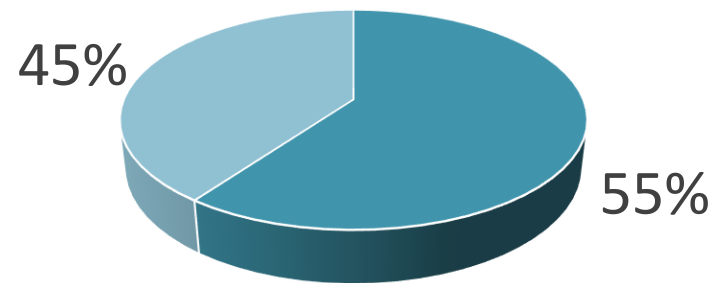
TERREINCONTROLES

Vlaanderen
is omgeving

PLANMATIGE AANPAK

- ▶ ingebed in ondernemingsplan VLM
- ▶ periode van 4 jaar met tussentijdse evaluatie
- ▶ op jaarbasis volgens de 4 seizoenen
- ▶ tweesporenbeleid
 - gebiedsgerichte aanpak
 - thematische aanpak

- gebiedsgerichte controles
- thematische controles

GEBIEDSGERICHTE AANPAK - VODKA

(verantwoord omgaan met dierlijke, kunstmest en andere meststoffen)

► WAT

- intensief toezicht in gemeenten
- selectie o.b.v. risico-analyse

► HOE

- communicatie als belangrijk middel
- een betere waterkwaliteit
- voorkomen van inbreuken
- aanspreken tot sanctionering
- tweejaarlijkse bijsturing

THEMATISCHE CONTROLES

Controles op de
teeltvrije zone

Controles van
mesttransporten

Controles van
mestsamenstelling

Controles op opslag
kopakker

Gebiedsgerichte
terreincontroles van
bemestingspraktijken

Controles van de
nitraatresidu-bepaling
door erkende labo's

Gebiedsgerichte
controles op land- en
tuinbouwbedrijven

Controles van
mestverwerking

IMPACT TERREINCONTROLES HANDHAVING

gedragsaanpassingen:

- × zonder het aanspreken en het sanctioneren van foutieve mestopbrengingen (4J), teeltvrije zone, gebruik van luchtwassers blijven de oude werkwijzen in gebruik

investeringen:

- × het opleggen van maatregelen bij lozingen, wassers en mestopslagen zorgt voor de nodige milieurelevante investeringen

reality check:

- × veld controles en metingen brengen de papieren constructies naar boven en helpen de evolutie van de waterkwaliteit beter te begrijpen
- × aanleiding tot gerechtelijke vervolging

INZETTEN OP SAMENWERKING

- ▶ **Afdeling Handhaving van het departement Omgeving**
- ▶ **Vlaamse Milieumaatschappij**
- ▶ **Departement Landbouw en Visserij**
- ▶ **Agentschap Wegen en Verkeer**
- ▶ **Lokale besturen**
- ▶ **Politie en gerechtelijke instanties**

INNOVATIE

blijvend vernieuwen...

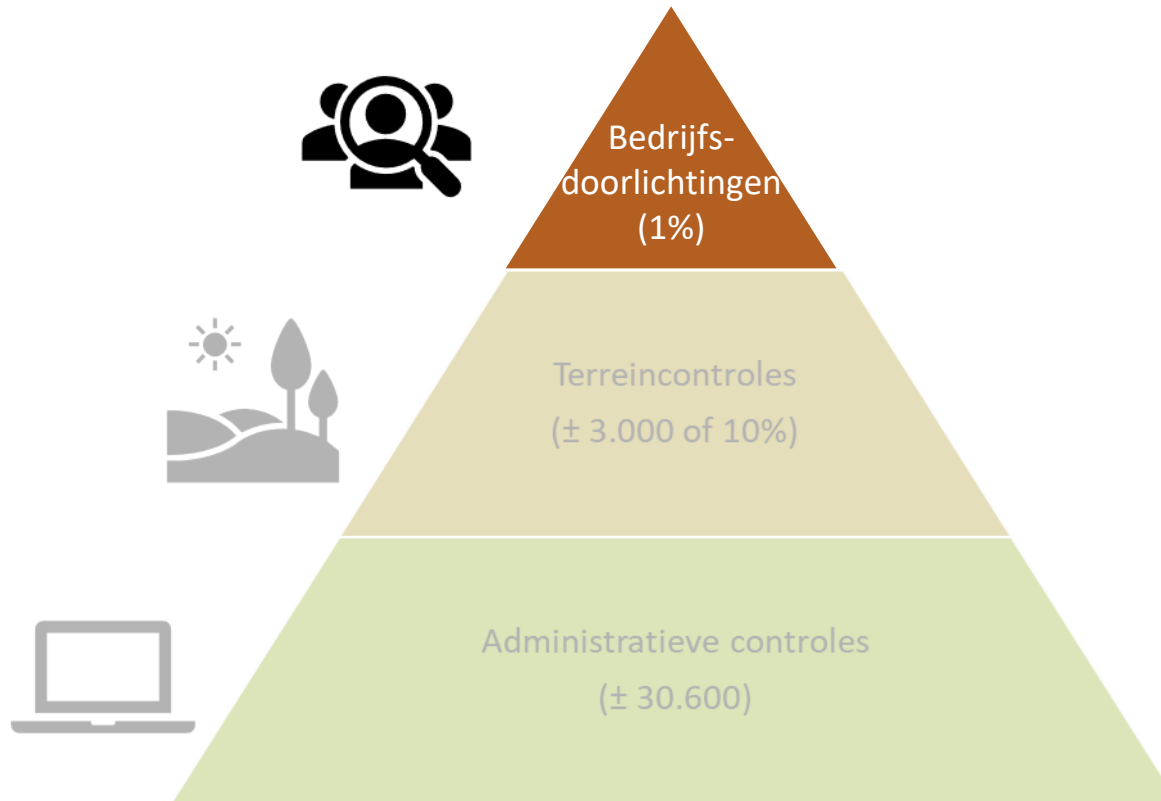
► efficiëntie verhogen

- applicatie om voorbereiding en afhandeling controles te faciliteren
- inzet van drones
- inzet van satellietbeelden
- slimme sensoren

► samenwerking versterken

- bv. Controle Viewer, door het delen van de meest actuele data kan effectief en op alle niveaus afgestemd worden en dubbele controles vermeden worden

BEDRIJFSDOORLICHTING

Vlaanderen
is omgeving

BEDRIJFSDOORLICHTING

- ▶ meest risicovolle bedrijven
- ▶ opsporen nutriëntenverliezen op de bedrijven
- ▶ bezoeken van het bedrijf
- ▶ werken aan gedragsverandering via aanbevelingen, maatregelen, boetes, sancties
- ▶ gericht arbeidsintensief proces
- ▶ aanpak van netwerken (fraude)

BEDRIJFSDOORLICHTING - CIJFERS

Bedrijf/bedrijfstak	2018	2019	2020
Runderen	181	126	101
Varkens	133	74	63
Pluimvee	21	16	2
Paarden	9	13	27
Akkerbouw	189	85	115
Tuinbouw grondloos	50	82	33
Tuinbouw volle grond	123	54	45
Mestverwerking	24	13	17
Erkende mestvoerders	25	10	56
Verzamelpunten	14	10	13
Totaal aantal bedrijven	608	483	472

* Eenzelfde bedrijf kan in meerdere bedrijfstakken voorkomen

IN CIJFERS

► doelgroep

- 672.000 ha landbouwareaal
- 30.135 land- en tuinbouwers
- 375 mestverwerkers en producenten andere meststoffen
- 381 erkend voerders en verzamelpunten
- 436 kunstmesthandelaars

► controles

- 350 bedrijfsdoorlichtingen
- 250 omgevingscontroles op bedrijven
- 1.240 mesttransportcontroles
- 3.257 terreincontroles
- 725 meststaalnames
- 23.500 percelen met nitraatresidubepaling
- 149 beheerovereenkomsten
- 200+ meldingen

OMGEVINGSHANDHAVINGS- UITVOERING

ANN CARETTE

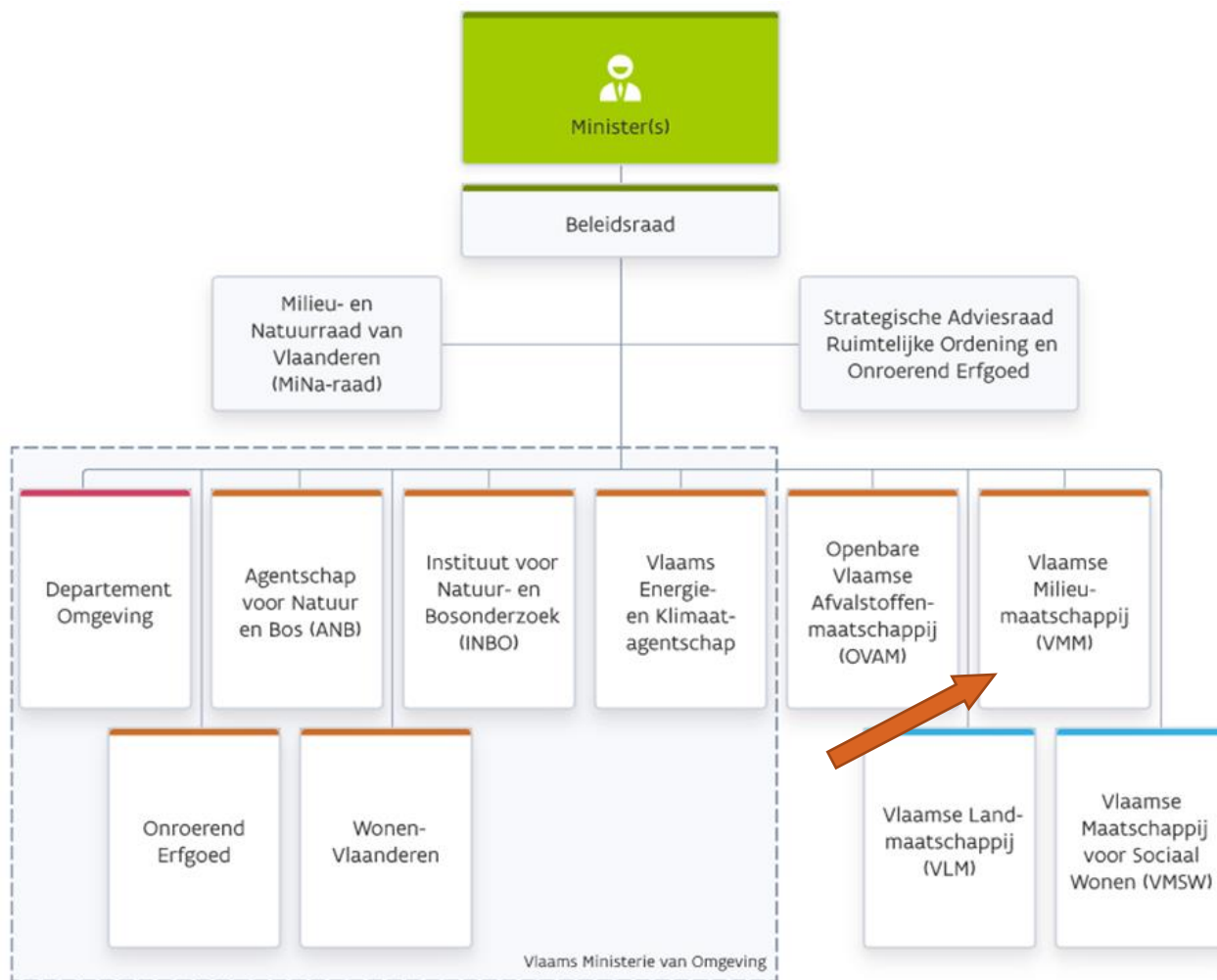
VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

DIENSTHOOFD JURIDISCHE ZAKEN

Vlaanderen
is omgeving

SITUERING VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ BINNEN HET BELEIDSDOMEIN OMGEVING

Vlaanderen
is omgeving

SITUERING VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ BINNEN HET BELEIDSDOMEIN OMGEVING

- ▶ de VMM is een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid
- ▶ opdrachten
 - Water, o.a.:
 - Monitoring, incidentenwerking, metingen en modelleringen kaderrichtlijn water
 - Beheer onbevaarbare waterlopen
 - Beheer grondwater
 - Lucht
 - Klimaatadaptatie

OPDRACHT EN BEVOEGDHEDEN

De VMM heeft in kader titel XVI DABM voor volgende materies handhavingsbevoegdheden:

- ▶ **beheer onbevaarbare waterlopen**
→ Dienst beheer onbevaarbare waterlopen
- ▶ **erkenning boorbedrijven (o.a. grondwaterwinningen)**
→ Dienst watervoorziening
- ▶ **waterverontreiniging**
→ Dienst Digitale Monitoring en Alarmering Waterkwaliteit
→ Gebiedsgerichte werking

BEHEER ONBEVAARBARE WATERLOPEN

► handhavingstaken zijn (1)

- sluikstorten langs/in onbevaarbare waterlopen
- waterverontreiniging uit niet-ingedeelde inrichtingen (art. 3.2.1. DIWB)
- verboden handelingen oeverzones onbevaarbare waterlopen, o.a.
 - × pesticidengebruik 1m landwaarts
 - × bouwverbod 5m landwaarts
- (nieuw) wet onbevaarbare waterlopen en uitvoeringsbesluit, o.a.
 - × beplantingen 5m landwaarts
 - × werken aan grachten
 - × wateronttrekkingen (nieuw BVR 7 mei 2021)

BEHEER ONBEVAARBARE WATERLOPEN

▶ handhavingstaken zijn (2)

→ toegang geven tot gronden in kader van monitoring

▶ waar?

→ onbevaarbare waterlopen 1^e , 2^e en 3^e cat.

→ aanhorigheden (zandvang, pompinstallaties,...)

→ publieke grachten voor zover gevat door besluit 7 mei 2021

ERKENNING BOORBEDRIJVEN

- ▶ **handhavingstaken in kader van Vlaams Reglement inzake erkenningen m.b.t. leefmilieu (VLAREL)**
 - opvolging verplichtingen inzake het beschikken over een erkenning
 - × erkenning vereist voor bemalingen, grondwaterwinningen, geothermische boringen, geotechnische boringen,...
 - opvolging verplichtingen inzake het gebruik van die erkenning
 - × o.a. controle melding of vergunning aanwezig
 - × inbrengen gegevens uitgevoerde boringen in Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV)

WATERVERONTREINIGING

► handhavingstaken zijn:

- art. 3.2.1. DIWB lozingen niet –ingedeelde inrichtingen
- lozingen uit ingedeelde inrichtingen die oppervlaktewaterverontreiniging veroorzaken
- toegang tot gronden voor monitoring

WERKING

Dienst beheer onbevaarbare waterlopen

► prioriteiten cfr. 5-jarenhandhavingsprogramma

- tegengaan van verontreiniging via de oeverzones
 - × pesticidegebruik, grondbewerkingen, bemesting (i.s.m. VLM)
 - ruimte voor water en goed onderhoud waterloop
 - × constructies 5m-zone
 - wateronttrekkingen (besluit 7 mei 2021)
- O.a.
- verder sensibiliseren over inhoud regelgeving met andere waterbeheerders
 - onderzoeken inzet nieuwe technologie zoals toezicht met drones, inzet satellietgegevens

WERKING

Dienst watervoorziening

► prioriteiten cfr. 5-jarenhandhavingsprogramma

- gebruiksvoorwaarden erkenningen controleren
 - × fase toezicht aanvragen erkenning gekende boorbedrijven afgewerkt – onderzoek onbekende boorbedrijven nodig
 - × focus op inbrengen gegevens DOV en nauwkeurigheid daarvan
- nauwe samenwerking afdeling Handhaving
- verder sensibiliseren waar nuttig, verbaliseren waar het moet
- onderzoek inzet technologie, zoals GPS-tracking
 - × aan de slag met resultaten onderzoek werking GPS-tracking mestregelgeving, verankering in VLAREL in gang gezet

WERKING

▶ **waterverontreiniging (1)**

→ = **incidentenwerking VMM** ikv “monitoring voor opvolging”

- × ernst/impact bepalen

- × zoeken bron/oorzaak

- × contacteren bevoegde toezichthouders:

 - samenwerkingsverbanden afdeling handhaving, VLM

 - opzetten acties op het terrein, soms thematisch:

 - ▶ vissterftes (afsprakenkader CIW)

 - ▶ olie/mazout (afsprakenkader CIW in opmaak)

 - ▶ erfsappen (sensibilisering met L&V en AHH loopt)

- × opvolgen verloop waterverontreinigingsincident (Gebiedsgerichte Werking)

WERKING

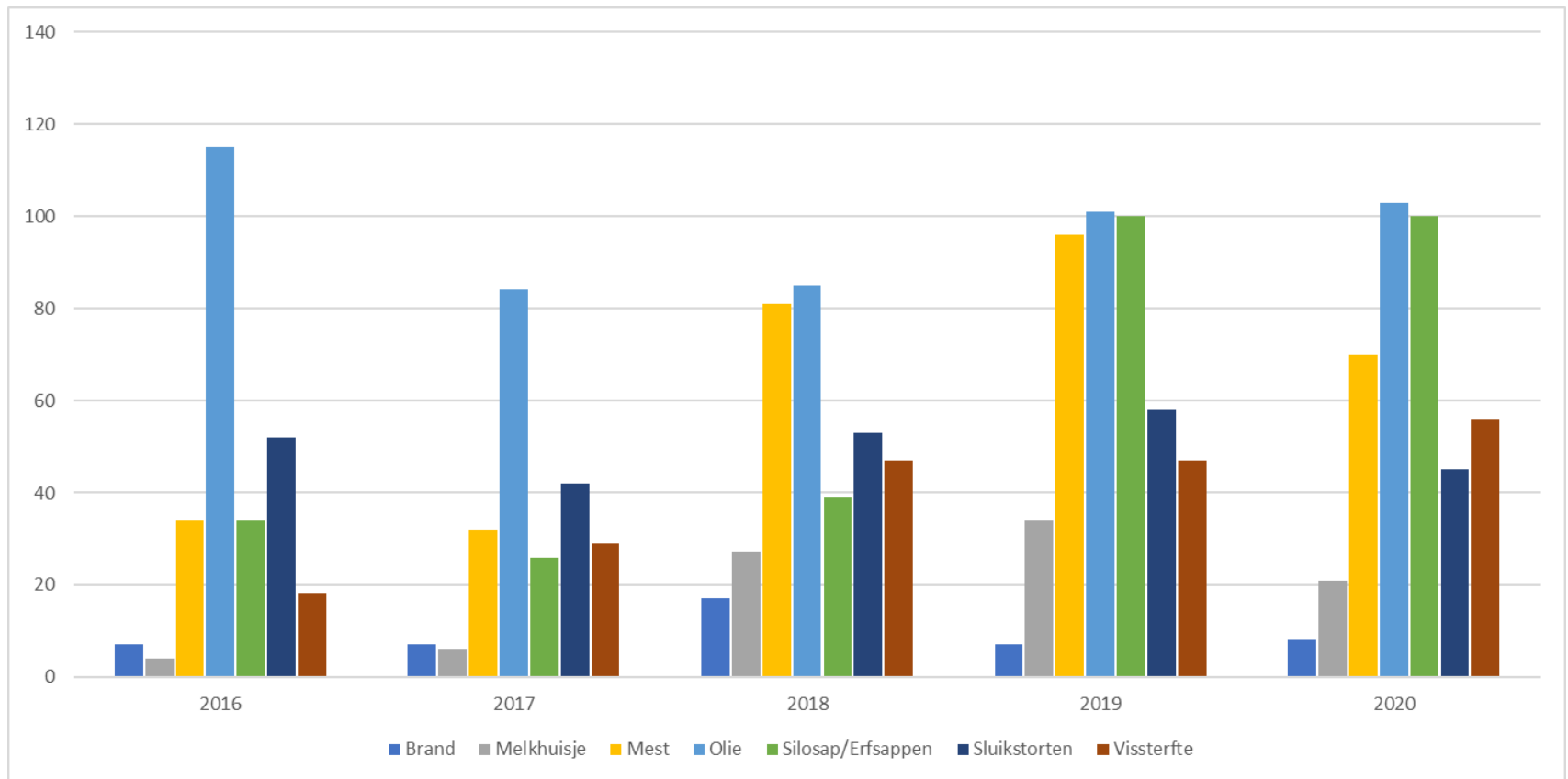
► waterverontreiniging (2)

→ prioriteiten cfr. 5-jarenhandhavingsprogramma

- × altijd reactief, bij grote drukte prioriteren op basis van meest ernstig ingeschatte milieu-impact oppervlaktewater
- × inzet multiparametersondes plaatsen frequente verontreiniging
- × escalatie bij mogelijke milieuschade
- × veel voorkomende incidenten (zie figuur):
 - vissterftes (ism ANB, dikwijls met extra inzet beluchting)
 - overstortwerking Vlaanderen breed
 - olie/mazoutverontreinigingen (ism brandweer/CB met aangepast materiaal)
- × naar compliance assurance erfsappen
 - opvolgen resultaten compliance promotion, breder uitrollen
 - vervolgtraject na sensibilisering

EEN AANTAL SPREKENDE CIJFERS

INCIDENTENWERKING VMM

Vlaanderen
is omgeving

EEN AANTAL SPREKENDE CIJFERS

BOORBEDRIJVEN

► 125 erkende boorbedrijven

- vrij uniek in vergelijking met andere Europese landen waar erkenningen doorgaans niet vereist zijn voor eenvoudige boortechnieken waarbij enkel ondersteuning is van spoelpomp
- tijdens 2019-2020 nog toename aantal erkenningen met ongeveer 30%:
 - × door toezicht en sensibilisering
 - × stijgende vraag door droogte
- invoering van de erkenning heeft duidelijke effecten:
 - × stijging van het aantal meldingen en aanvragen van bemalingen
 - × 2020 rapportering voor meer dan 8000 projecten; 2021 naar alle waarschijnlijkheid meer dan 10000 projecten
 - × opvolging erkenningsvoorwaarden is een uitdaging bij afbouw personeelsbestand

OMGEVINGSHANDHAVINGS- UITVOERING

JOS RUTTEN

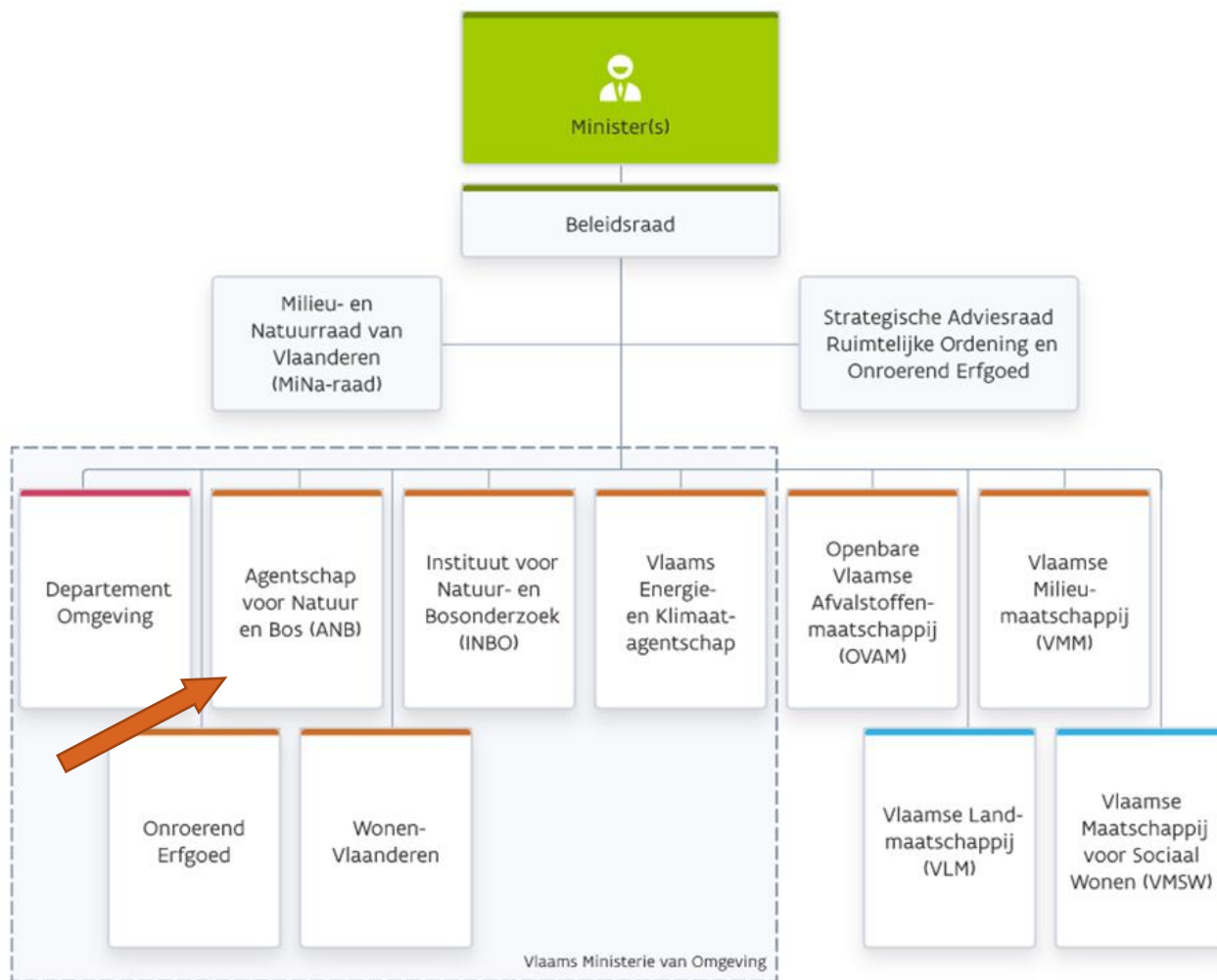
AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS

ADJUNCT-ADMINISTRATEUR-GENERAAL, AFDELINGSHOOFD NISIP

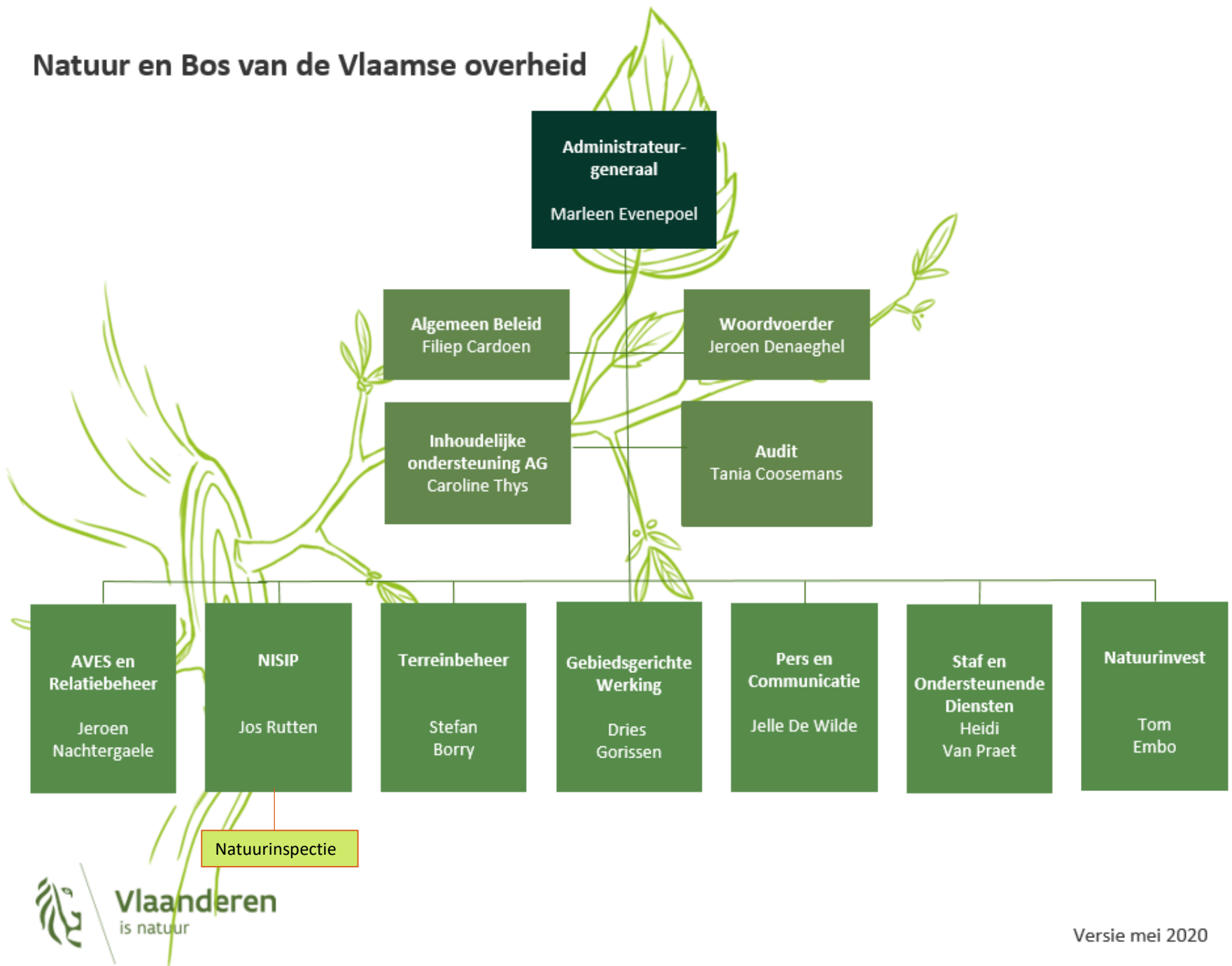
Vlaanderen
is omgeving

SITUERING AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS BINNEN HET BELEIDSDOMEIN OMGEVING

Vlaanderen
is omgeving

Natuur en Bos van de Vlaamse overheid

OPDRACHT EN BEVOEGDHEDEN

Het agentschap staat in voor het **beleid**, het **duurzaam beheren** en het **versterken van natuur** samen met alle **partners**.

Visie

- Natuur en Bos streeft naar **meer natuur** in Vlaanderen...
- Natuur en Bos streeft naar **betere natuur** in Vlaanderen...
- Natuur en Bos **plaatst natuur midden in de maatschappij**...

Strategische doelen

- Natuur en Bos draagt bij tot de **verhoging van de biodiversiteit** in Vlaanderen
- Natuur en Bos **verhoogt de beleving** van natuur
- Natuur en Bos **benut** de (economische) **waarde** van natuur en **maakt** ze **zichtbaar** voor de maatschappij

BEVOEGDHEDEN (1)

De handhaving van de volgende wetgeving in Vlaanderen:

- wat natuur betreft: de Wet van 12 juli 1973 op het **natuurbehoud** en het Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het **natuurbehoud en het natuurlijk milieu**
- wat bossen betreft: het **Boswetboek** van 19 december 1854 en het **Bosdecreet** van 13 juni 1990
- wat jacht betreft: de **Jachtwet** van 28 februari 1882 en het **Jachtdecreet** van 24 juli 1991
- wat riviervisserij betreft: de **Wet** van 1 juli 1954 op de **riviervisserij**
- en uiteraard alle bijbehorende **uitvoeringsbesluiten**

BEVOEGDHEDEN (2)

De handhaving van de volgende extra wetgeving

- **EU Verordening (1143/2014)** betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van **invasieve uitheemse soorten**
- de Europese **ABS verordening (511/2014)** betreffende voor gebruikers bestemde nalevingsmaatregelen uit het **Protocol van Nagoya** inzake toegang tot genetische rijkdommen en de eerlijke en billijke verdeling van voordelen voortvloeiende uit hun gebruik in de Unie) – **extra specialisatie**
- en uiteraard alle bijbehorende **uitvoeringsbesluiten**

BEVOEGDHEDEN (3)

Ook handhaving van de volgende wetgeving zonder beleidsbevoegdheden

- **Materialendecreet** (sluikstorten en zwerfvuil in ruimtelijk kwetsbare gebieden)
- **Pesticidendecreet** (Speciale Beschermingszones (SBZ), bermen en langs oppervlaktewaters)
- **Mestdecreet + decreet integraal waterbeleid** (afstandsregels waterlopen)
- **Veldwetboek**

Hoe?

Milieuhandhavingsdecreet (MHD) (decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid van 5 april 1995, titel XVI)

WERKING

► Kerntaak voor Natuurinspectie

- 34 Natuurinspecteurs (gemiddeld 9 gemeenten of +/- 40.000 ha/inspecteur, drie inspectieregio's)
- Toezicht (in regel buiten ANB-terreinen) en opsporing (overal)
- Gewestelijk Toezichthouder
- Gewestelijk milieuopsporingsambtenaar (Officier van Gerechtelijke Politie)
- Specialist van handhaving milieubeheerregelgeving

► Neventaak voor Operationeel Terreinbeheer

- 83 Boswachters
- Bevoegd voor beheer en toezicht in terreinen beheerd door ANB (+/- 90.000 ha)
- Kerntaak: terreinbeheer
- Gewestelijk Toezichthouder

HANDHAVINGSBELEID

- ▶ **Doel : ANB zet handhaving in tot het bekomen van een respectvolle houding tegenover natuur, bos en groen**
- ▶ **Basisfilosofie:**
 - handhaving vormt sluitstuk van elk beleid
 - zonder handhaving blijft naleving van regelgeving problematisch
 - handhaving leidt (mee) tot de realisatie van het beleid
- ▶ **Evolutie:**
 - Vóór inwerkingtreding Milieuhandhavingsdecreet (2009): vooral repressieve aanpak (verbaliseren)
 - Sindsdien: **meer preventieve aanpak** met herstelbeleid als speerpunt (méér aanmaningen en bestuurlijke maatregelen, minder PV's). **Hoofddoel: verhoging van de nalevingsgraad van de regelgeving.**

PLANMATIGE AANPAK

- **Meerjarenvisie** van ANB (2014) “Naar een handhavings-**(preventie!)strategie** ANB” – *motto: voorkomen van schade en herstel zijn uitgangspunten, niet de bestraffing*
- Sinds 2015 werd **methodiek programmatisch handhaven** in werking geïntegreerd – ANB pionier - (zie later)
- **Meerjarenplan** (2017 – 2020): “Uitvoering van het vernieuwd handhavingsbeleid in Vlaanderen met verhoogde aandacht voor **overleg** met doelgroepen met het oog op het **verhogen van de naleefbaarheid** van de wetgeving”
- Beleidsnota Omgeving 2019-2024 van minister Demir, onder 8.2.3. OD 3 *versterken van een **proactieve en risicogebaseerde omgevingshandhaving*** expliciet opgenomen dat de programmatische handhaving van natuur wordt verder gezet.
- Geactualiseerd ontwerp **meerjarenplan** (2021 – 2025)

PROGRAMMATISCH HANDHAVEN

- ANB past methodiek zoals ontwikkeld door Nederlandse ministerie van Justitie, toe op werking van Natuurinspectie.
 - (cfr. mededeling E.C. om naleving van milieuwetgeving te verbeteren met risicoanalyse als 1 van de aanbevelingen)
- Wat = methodiek om met een beperkte capaciteit een maximaal resultaat te behalen (doelmatig), omvat 4 delen:
 - risicoanalyse (zie verder)
 - doelgroepenanalyse (= in overleg gaan met de doelgroep en samen zoeken hoe het komt dat de regelgeving niet gevolgd wordt inzicht in gedrag potentiële overtreder)
 - opstellen van interventies(trategie)
 - evaluatie van interventies(trategie)
- Keuze voor doelgroepenanalyse voor 2 doelgroepen (**landbouw en beherende overheden**)
- In de meerjarenplanning 2017 – 2020 (2021-2025) natuurhandhaving is aantal **interventies** (vooral gericht op preventie) specifiek voor deze **2 doelgroepen** opgenomen.

PROGRAMMATISCH HANDHAVEN

RISICOANALYSE

- Vaststellen **waar de beleidsdoelen het meest worden bedreigd**, met behulp van **risicoanalyse** (impact, frequentie en maatschappelijke/politieke gevoeligheid) - in 2013 grondig (regelgeving samengevat in ca. 300 situaties) uitgevoerd door uitgebreid panel met alle doelgroepen, handhavingsactoren en handhavingsexperts
- Resultaat: **geobjectiveerde prioriteitenstelling** van handhavingstaken door inschatting welke overtredingen het grootste negatieve effect op natuurwaarden hebben + van naleefniveau van verschillende doelgroepen waarop regelgeving betrekking heeft
- Van aantal doelgroepen is vastgesteld dat hun **overtredingen én geregeld voorkomen én betekenisvol schade** toebrengen **aan natuur** - deze overtredingen door deze doelgroepen - wel een **prioriteit**
- Evident: algemene **prioriteit** ligt in de bescherming van **habitats en leefgebieden** – geen leefgebieden: geen soorten
- Korte evaluatie in 2020: **risicoanalyse uit 2013 nog steeds actueel**

HANDHAVINGSPLAN

- Nieuw **handhavingsplan** 2021 – 2025
 - verderzetting en actualisatie van plan 2017 – 2020
- **Actualisatie** onder meer i.f.v. maatschappelijke/politieke gevoeligheid
 - bescherming wolf
 - everzwijnenplan
 - uitzetten van jachtwild
 - sluikstorten
 -

AANDACHTSPUNTEN (1)

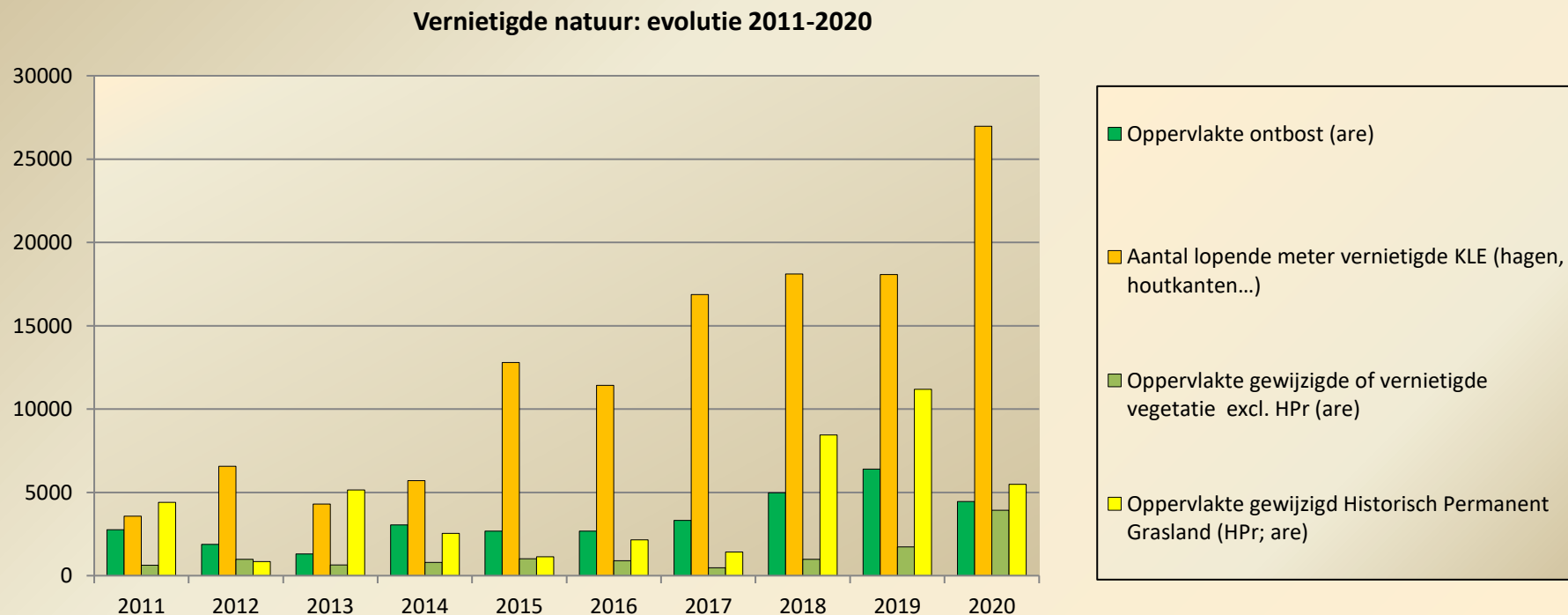
- Moeilijk evenwicht: **vraag gestuurd** (meldingen) versus **programmatisch handhaven**
- in 2020 werden 2058 (t.o.v. 1499 in 2019) meldingen ontvangen
 - stijging met 37,3% - gevolg van sterk toegenomen buitenactiviteiten in coronajaar 2020.
- Belangrijke rol in **preventie**, zeker naar landbouw toe: overleggen met stakeholders, informatieve kaart graslanden, rechtstreeks mailings naar landbouwers, ...
- Bestuurlijke **maatregel** = speerpunt van herstelbeleid.
 - herstel door verbalisant leidt tot goede resultaten en (meestal sneller dan via strafrechtelijke procedure).
 - herstelgraad = indicator die aangeeft in welke mate het opgelegd herstel (heraanplantingen, opruimen van afval...)
 - Herstelgraad in 2019 (92,9% (90,7% in 2018).

AANDACHTSPUNTEN (2)

- **Samenwerking**
 - Milieubeheerrecht heeft een andere finaliteit dan het milieuhygiënerecht
 - NI blijft zoeken naar synergieën, bv. samenwerkingsprotocol departement Omgeving en ANB rond ontbossingen in ruimtelijk kwetsbare gebieden
- **Handhaafbaarheidstoets** van belang, op verschillende tijdstippen !
 - Audit Vlaanderen: goede praktijk van ANB - NI om in jaarlijks handhavingsrapport knelpunten m.b.t. toepasbaarheid van de regelgeving op te nemen - NI doet wetsvoorstellen tot verbetering van de handhaafbaarheid
 - meest doelmatige = handhaafbaarheidstoets
- **Innovatie** i.f.v. verder **verhogen doelmatigheid**:
 - remote control: via reeks van satellieten (Sentinel) voor historisch permanente graslanden
 - laseraltimetrie voor kleine landschapselementen
 - mogelijkheden selectieve inzet van drones

EEN AANTAL SPREKENDE CIJFERS

- ▶ daling in 2020 van vastgestelde ontboste oppervlakte en oppervlakte gewijzigd HPG na jarenlange stijging
- ▶ toename van oppervlakte gewijzigde vegetatie (excl. HPG) en vooral van aantal lopende meter vernietigde KLE's (X 7)
- ▶ evenwicht programmatisch – vraag gestuurd handhaven
 - analyse van evolutie inzake KLE's – waarom sterke stijging in 2020 - oorzaken zoeken – vervolgens daarop inspelen via interventies – kan louter preventie zijn (informatie richting landbouwers/gemeentebesturen ?, ...)

OMGEVINGSHANDHAVINGS- UITVOERING

DANNY WILLE

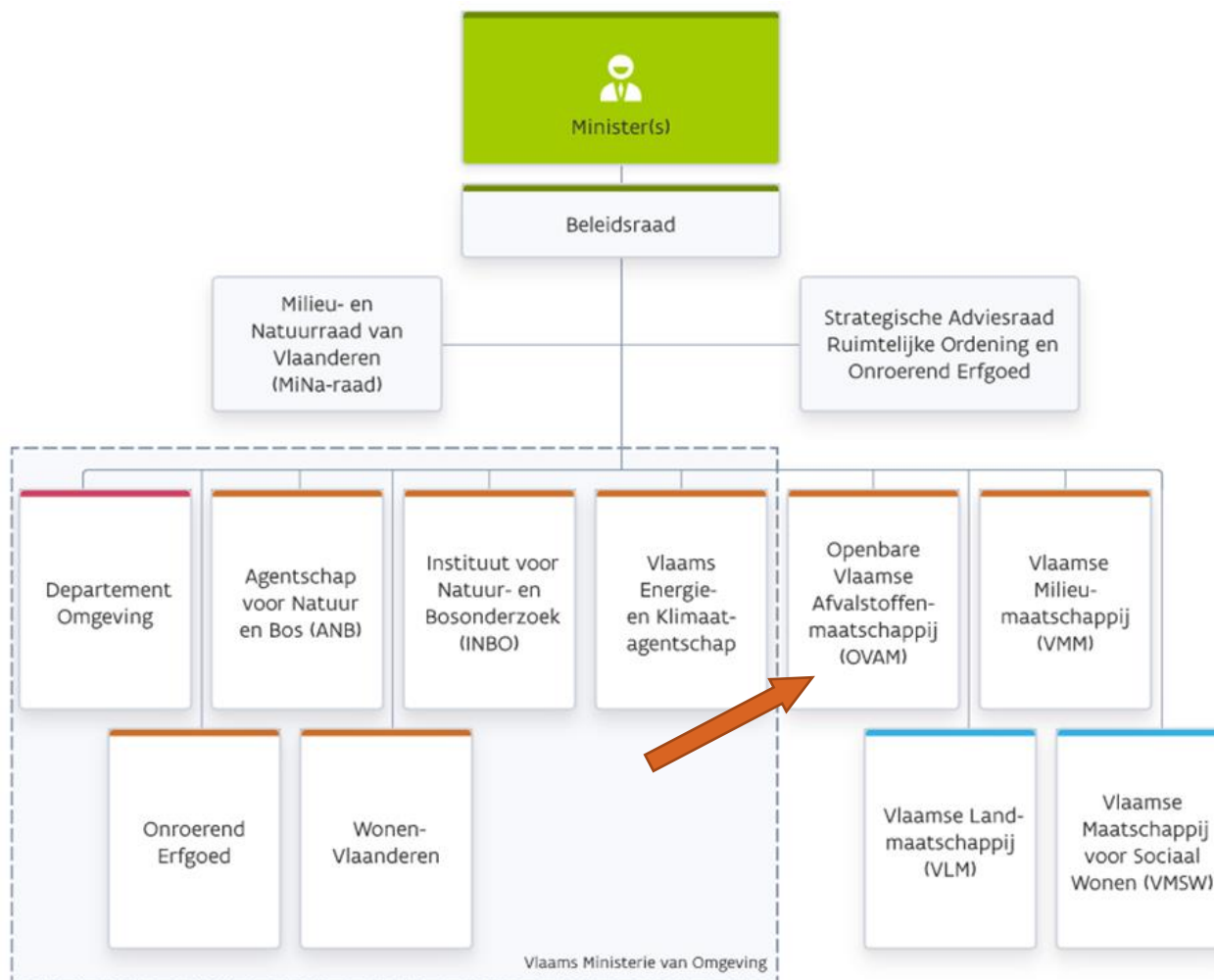
OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ

ALGEMEEN DIRECTEUR, AFDELINGSHOOFD ALGEMENE DIENSTEN

Vlaanderen
is omgeving

SITUERING OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ BINNEN HET BELEIDSDOMEIN OMGEVING

Vlaanderen
is omgeving

OPDRACHT EN BEVOEGDHEDEN

- ▶ **1° het Materialendecreet, wat de volgende aspecten betreft:**
 - a) de inzameling en het aanbieden van huishoudelijke afvalstoffen door de particulier, zoals dat door de gemeentelijke overheden georganiseerd wordt;
 - b) het verloop van de afvalstromen die onder de toepassing vallen van een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, met uitsluiting van het toezicht op de bepalingen ter uitvoering van titel V van het decreet en de bepalingen over het vervoer van of het inzamelen of handelen of makelen in afvalstoffen;
 - c) de bepalingen over afvalpreventie- en recyclagedoelstellingen waaronder de bepalingen over de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, het opstellen van milieubeleidsovereenkomsten, en afvalpreventie- en afvalbeheerplannen voor bepaalde afvalstromen;

OPDRACHT EN BEVOEGDHEDEN

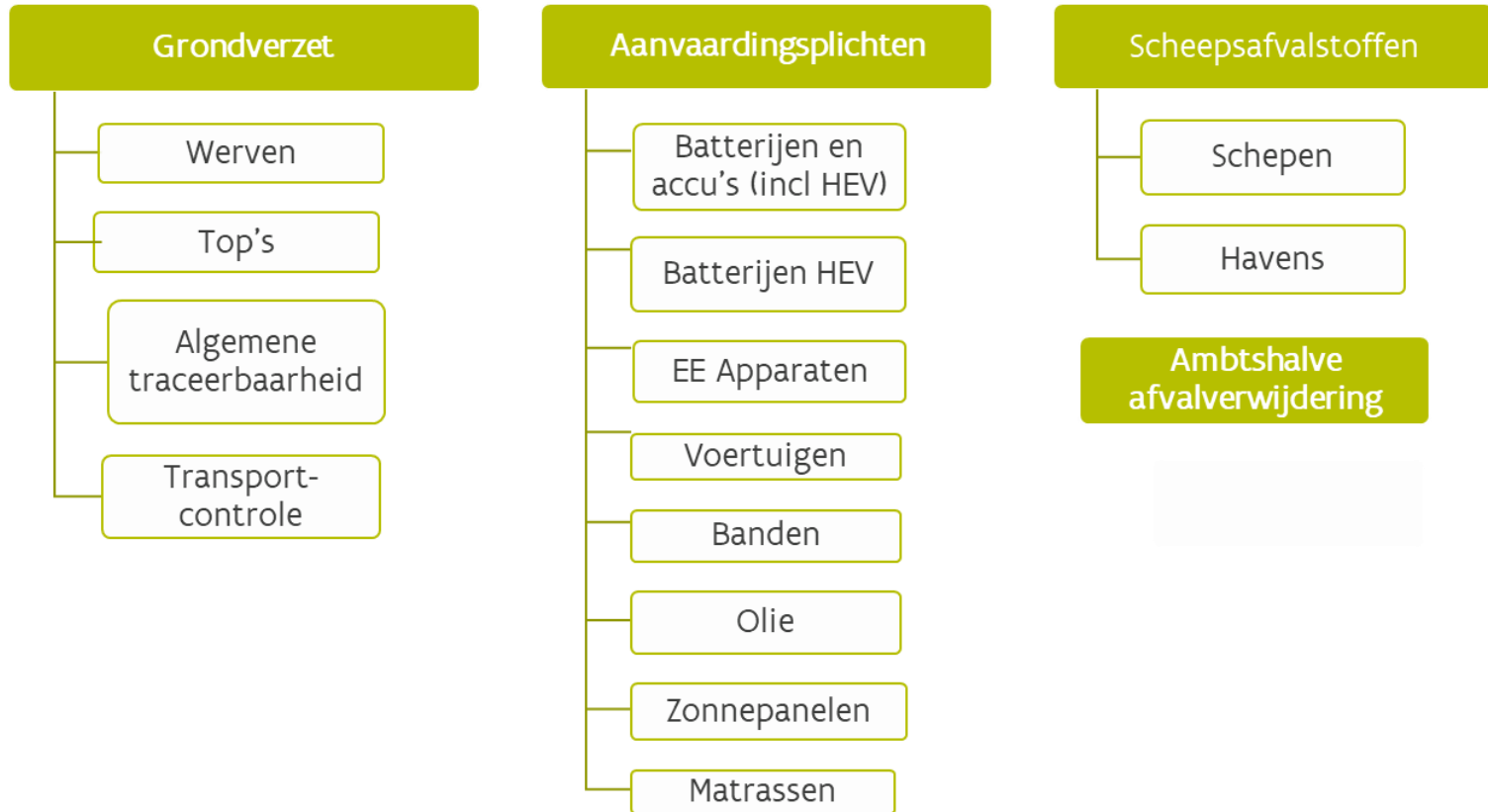
- d) de afgifte van scheepsafvalstoffen;
- e) de rapportering over geproduceerde, ingezamelde en verwerkte afvalstoffen in het kader van beleidsevaluatie;
- f) het afvalstoffen- en materialenregister;
- g) de naleving van sectorale uitvoeringsplannen als vermeld in artikel 18 van het Materialendecreet;
- h) de toepassing van artikel 12 van het Materialendecreet in het kader van het ambtshalve inzamelen, vervoeren en verwerken van afvalstoffen;

OPDRACHT EN BEVOEGDHEDEN

- ▶ 2° **het Bodemdecreet van 27 oktober 2006;**
- ▶ 3° **titel V, hoofdstuk VI, van het decreet, wat betreft:**
 - a) de verplichtingen inzake de erkenning als laboratorium in de discipline afvalstoffen en andere materialen, en het gebruik van die erkenning;
 - b) de verplichtingen inzake de erkenning als opleidingscentrum voor de aanvullende vorming voor bodemsaneringsdeskundigen, de erkenning als bodemsaneringsdeskundige en inzake de erkenning als laboratorium in de discipline bodem, deeldomein bodemsanering, en het gebruik van die erkenningen;
- ▶ 4° **het verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart, ondertekend in Straatsburg op 9 september 1996.**

OPDRACHT EN BEVOEGDHEDEN

IN SAMENWERKING MET DIVERSE BEHEERSORGANISMEN

 bebat

 RECYTYRE

 febelauto

 GRONDBANK
Gewaarborgd grondverzet

 VALORLUB
Eerst smeren, dan recycleren

 PV CYCLE

 Recupel

 valipac
VOOR EEN DUURZAME TOEKOMST

 Fostplus

 GROND
WIJZER

 Vlaanderen
is omgeving

WERKING

- ▶ **het bepalen van de prioriteiten in overleg met stakeholders:**
 - Denuo, Febelauto, Recupel, Bebat, Valorlub, PV Cycle, VVSG, Grondbank en Grondwijzer, Valipac, Fost Plus, ...
- ▶ **hoge milieu impact (proactief), klachten en vragen tot samenwerking krijgen een hoge prioriteit (reactief)**
- ▶ **meerjarenprogramma**
- ▶ **jaarplanning met concrete doelstellingen**
- ▶ **trapsgewijze aanpak**
- ▶ **rapportering**
- ▶ **communicatie**

ONDERSTEUNING

- ▶ beheren mailbox handhaving@ovam.be,
 - 2.228 mails in 2020
 - vragen van (lokale) toezichthouders en andere inspectiediensten, klachten en informatievragen
- ▶ ondersteuning interne en externe toezichthouders
- ▶ geven van opleidingen aan lokale toezichthouders
- ▶ overleg met Parketten, CSA, VVSG, industrie en beroepsfederaties

OPTIMALISERING

- ▶ check handhaafbaarheid en duidelijkheid van nieuwe wetgeving
- ▶ deelnemen aan studies ivm handhaving
- ▶ digitalisering
- ▶ zelfcontrole
- ▶ compliance promotion (inclusief monitoring)

SAMENWERKING

- ▶ gezamenlijke controles met lokale toezichthouders, afdeling Handhaving en politiediensten
- ▶ ondersteuning (lokale) toezichthouder
- ▶ samenwerkingsakkoord met het havenbedrijf
- ▶ samenwerkingsprotocol handhaving asbest met afdeling Handhaving en de VVSG (raamcontract asbestdeskundige, leidraden)
- ▶ drugsafval
- ▶ zwerfvuil

EEN AANTAL SPREKENDE CIJFERS

► aantal controles

→ 2020: 583 controles

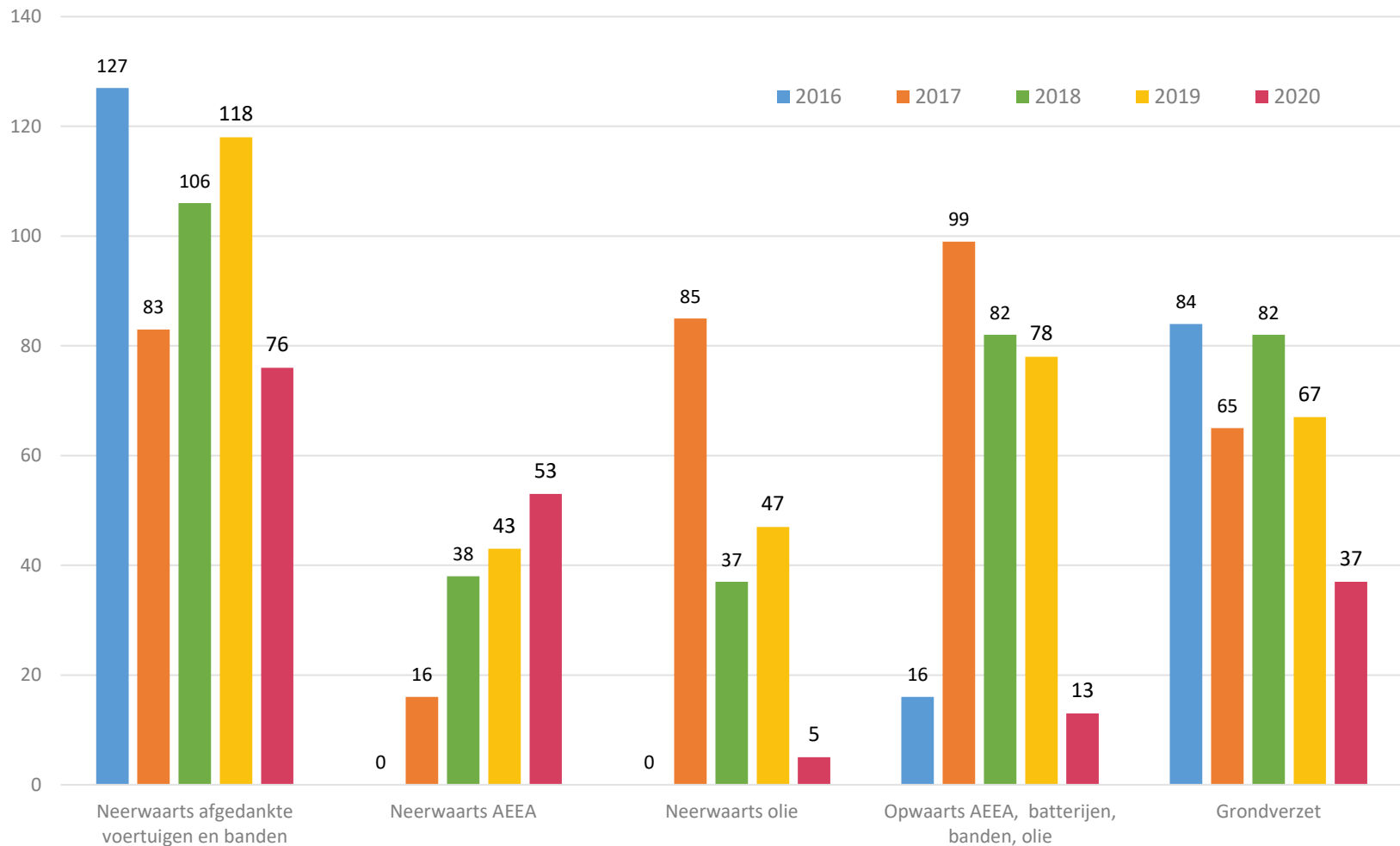
× 175 ter plaatse

→ garages, grondwerkers, schroothandels,

× 408 op afstand

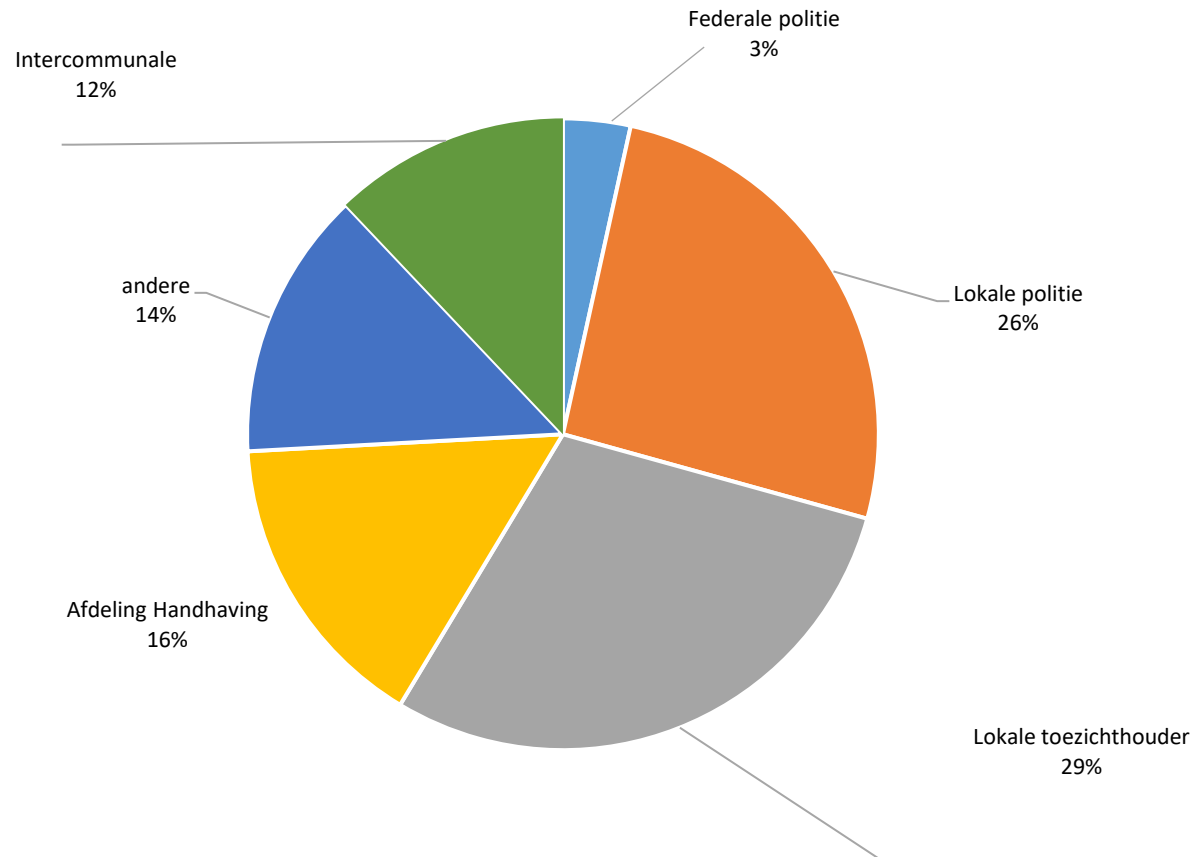
→ invoerders AEEA/batterijen, niet uitgevoerde bodemonderzoeken, Integraal Milieujaarverslag (IMJV), ...

Controles OVAM - Team Terreinincontrole

Samenwerking met externen – 2020

Team Terreincontrole

Vlaanderen
is omgeving